

Шакаладныя
рэкі
ад «Камунаркі»
СТАР. 3

Манетны двор
у Брэсцкай
крэпасці?
СТАР. 16

Праграма
тэлебачання
на наступны
тыдзень

20 КАНАЛАЎ

ЛІЧБА ДНЯ
100,5
працэнта

склаў індэкс спажывецкіх
цэн у краіне на тавары
і паслугі ў лістападзе
ў параўнанні з кастрычні-
кам 2015 года, а са снеж-
нем 2014-га — 110,7 працэн-
та, пра што паведаміў На-
цыянальны статыстычны
камітэт. Харчовыя тавары
ў лістападзе падаражэлі
на 0,7 працэнта ў параў-
нанні з кастрычнікам 2015
года і на 9,3 працэнта
ў параўнанні са снежнем
2014-га. Цэны на нехарчо-
выя тавары выраслі на 0,5
працэнта і 11,5 працэнта
адпаведна. Індэкс цэн і та-
рыфаў на платныя паслугі
ў лістападзе склаў 99,97
працэнта ў параўнанні з
кастрычнікам і 112,4 пра-
цэнта — са снежнем 2014
года.

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 11.12.2015 г.

Долар ЗША		18248,00 ▼
Еўра		20056,00 ▲
Рас. руб.		263,56 ▼
Укр. грыўня		774,86 ▼

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

11

СНЕЖНЯ 2015 г.

ПЯТНІЦА

№ 240 (28098)

Кошт 2000 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

У АДНЫМ НАПРАМКУ

Беларусь і Туркменістан поўныя рашучасці нарасціць аб'ёмы таваразвароту

Гэта пацвердзілі прэзідэнты
двух краін
Аляксандр Лукашэнка
і Гурбангулы
Бердымухамедаў на
сустрэчы сам-насам, перадае
карэспандэнт БЕЛТА.

Кіраўнік беларускай дзяржавы звярнуў увагу на пэўныя праблемы са зніжэннем узаемнага таваразвароту. Прэзідэнт Беларусі падкрэсліў неабходнасць яго нарошчвання, паколькі гэта з'яўляецца фундаментам двухбаковых адносін. «І мы поўныя рашучасці аднавіць гэтыя гандлёва-эканамічныя адносіны», — сказаў ён. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў Беларусі і Туркменістане ёсць дамоўленасці ў машынабудаванні, і прапанаваў працаваць сумесна на рынках суседніх краін. «Мы нямаюць зрабілі, каб тут быў рэальны сектар, падобны да беларускага», — адзначыў беларускі лідар. Ён дадаў, што Беларусь гатова супрацоўнічаць з Туркменістанам па шырокім спектры напрамкаў, пачынаючы ад ваенна-прамысловага комплексу і да падрыхтоўкі кадраў.

У гэтыя дні ў Ашхабадзе праходзіць беларуска-туркменская выстаўка-кірмаш. На думку беларускага лідара, тут ёсць магчымасць прадэманстраваць не толькі народу Туркменістана, але і гасцям мерапрыемства, што могуць вырабляць абедзве краіны. Аляксандр Лукашэнка з задавальненнем заўважыў, што яго візіт у Туркменістан праходзіць напярэдадні вялікай падзеі, якая прадвызначыла напрамак палітыкі краіны, — Дня нейтралітэту. Ён адзначыў, што тэмай, якая абмяркоў-

ФОТА БЕЛТА

ваецца ўдзельнікамі міжнароднай канферэнцыі, што пройдзе з нагоды свята ў Ашхабадзе 12 снежня, стане міжнароднае супрацоўніцтва ў імя міру, бяспекі і развіцця. «Без міру і

бяспекі няма стабільнасці. Гэта я-раз на злобу дня. Вакол бушаюць пажары канфліктаў, сутыкненняў і ўжо войнаў. Не дай бог, як я ўжо гаварыў, выступаючы ў ААН, нам

дажыць да таго часу, калі гэта перарасце ў маштабную вайну. Гэта вельмі важны кантэкст размовы», — лічыць кіраўнік беларускай дзяржавы.

СТАР. 2

■ Надвор'е

НА ВЫХАДНЫЯ МОКРЫ СНЕГ З ДАЖДЖОМ

У найбліжэйшыя дні на тэрыторыі Беларусі чакаецца няўстойлівае надвор'е з невялікімі ападкамі. Аб гэтым паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Сёння ўдзень будзе яшчэ даволі спакойна, калі надвор'е будзе абумоўліваць зона павышанага атмасфернага ціску, але па паўночным захадзе адаб'ецца ўплыў фронтальнага раздзелу. Чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е. Будзе пераважна без ападкаў, толькі ўдзень месцамі па паўночным захадзе краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы і часам мокры снег. Раніцай у некаторых раёнах магчымы туман, слабы галалёд, на дарогах — галалёдзіца. Па поўначы месцамі ўзмоцніцца пайднёва-заходні вецер парывамі да 15-17 м/с. Максімальная тэмпература паветра складзе ад нуля да 6 цяпла.

Спецыялісты ўпэўнены, што ў выхадныя надвор'е ў Беларусі будучы вызначаць атмасферныя франты, якія перамяшчаюцца з боку Заходняй Еўропы. У суботу месцамі прагназуецца мокры снег і

даждж. У асобных раёнах чакаецца слабы галалёд, уначы і раніцай на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад мінус 3 да плюс 3 градусаў, а ўдзень чакаецца ад 1 марозу да 5 цяпла. Чакаюцца невялікія ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу і ў нядзелю.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у панядзелак уначы захаваецца ўплыў атмасферных франтоў, аднак ужо ўдзень на тэрыторыю краіны пачнуць паступаць няўстойлівыя паветраныя масы, якія рухаюцца да нас з боку Балтыйскага мора. Таму ўначы на большай частцы тэрыторыі, а ўдзень месцамі пройдуць кароткачасовыя снег і мокры снег. На асобных участках дарог магчыма галалёдзіца. А яшчэ сіноптыкі падлічылі, што вельмі цёпла было ў панядзелак, 7 снежня, калі максімальная тэмпература дасягала плюс 7-12 градусаў. Эксперты ад Белгідраметцэнтра не выключаюць, што гэты дзень можа ўвайсці ў гісторыю зімы як адзін з самых цёплых дзён сезона.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@vziasda.by

■ Будзе свята!

ЦЭНАМ ЗАГАДАНА СТАЯЦЬ НА МЕСЦЫ

Міністэрства гандлю ўвяло мараторый на рост цэн у навагодні перыяд.

Галіновым міністэрствам, канцэрнам, абласным і Мінскаму гарадскому выканкамам прадпісана абвясціць яго на павелічэнне адпускных і рознічных цэн на спажывецкія тавары ў перадсвяточныя і святочныя дні. За незахаванне парадку цэнаўтварэння, а таксама заканадаўства аб гандлі (рэалізацыя пратэрмінаваных ці няякасных тавараў, незахаванне рэжыму работы аб'екта, асартыментнага пераліку, падман пакупнікоў і г.д.) да парушальнікаў будучы прымяняцца адпаведныя меры.

Напярэдадні навагодніх свят прадпрыемствы галіны правядуць больш за тысячу кірмашоў і звыш чатырох тысяч выставак-продажаў, дэгустацый, распродажаў тавараў. На іх будучы прадастаўлены зніжкі ад 10 да 70 працэнтаў. Апошняя ўстанаўліваецца ад рознічнай цаны, а не ад гандлёвай надбавкі, каб пакупнікі маглі атрымаць дакладную інфармацыю пра зніжкі. Прадавец можа аформіць цэннік, закрэсліўшы старую цану і выставіўшы новую і ўказаўшы працэнт або суму, якую эканоміць спажывец.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА
5 разоў на тыдзень!

Ідзе падпіска на «Звязду» на I квартал 2016 года!

Падпіска на газету можна ў любым аддзяленні паштовай сувязі; з дапамогай аплатна-даведачнага тэрмінала РУП «Белпошта»; праз сістэму «інтэрнэт-падпіска» на сайце www.belpost.by; у кіёсках «Белсаюздрука»; у паштальёнаў.

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ
З НАМІ —
БУДЗЕ
ЦІКАВА!

ISSN 1990 - 763X

9 771990 763008

У адным напрамку

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«З задавальненнем адзначу і агульнасць нашых падыходаў да пабудовы дзяржавы. Паводле ўзаемнага меркавання, яна павінна быць сацыяльна арыентаваная. Яе важнейшым прынцыпам з’яўляецца якасць жыцця людзей», — падкрэсліў беларускі лідар. Прэзідэнт Туркменістана назваў візіт свайго калегі знакавым і гістарычным, паколькі ён праходзіць у святочныя для краіны дні. Ён адзначаў, што Беларусь і Туркменістан з’яўляюцца аднадумцамі на міжнароднай арэне. Гаворачы аб эканамічным складніку двухбаковых адносін, Гурбангулы Бердымухамедаў высока ацаніў развіццё беларускай прамысловасці, адзначыўшы, што гэта прадукцыя запатрабавана ў Туркменістане, а Беларусь славіцца ў свеце як тэхналагічная краіна.

Туркменскі лідар звярнуў увагу і на гуманітарную сферу супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі, падкрэсліўшы яе важнасць для развіцця адносін паміж народамі. Гурбангулы Бердымухамедаў падзякаваў Аляксандру Лукашэнку за падрыхтоўку туркменскіх грамадзян у беларускіх навучальных установах. «У вас навучаецца больш як 9 тыс. туркменскай моладзі. Беларусь — гэта кузня кадраў», — сказаў ён.

Прэзідэнт Туркменістана згадаў таксама буйнамаштабны праект, які рэалізуецца бакамі, — будаўніцтва Гарлыкскага горна-абагачальнага камбіната. Ён падкрэсліў, што яго прадукцыя запатрабавана не толькі ў рэгіёне, але і ва ўсім свеце, і выказаў надзею, што гэты аб’ект будзе здадзены ў тэрмін. Аляксандр Лукашэнка ў сувязі з гэтым заўважыў, што асноўныя цяжкасці ўжо ў мінулым. Туркменскі лідар выказаў удзячнасць беларускаму боку за рэалізацыю гэтага праекта ў Туркменістане.

Беларусь і Туркменістан падпісалі дарожную карту супрацоўніцтва на 2016-2017 гады. Падпісанне дакумента адбылося ўчора ў прысутнасці прэзідэнтаў дзвюх краін Аляксандра Лукашэнкі і Гурбангулы Бердымухамедава па выніках іх перагавораў. Дарожная карта ўяўляе сабой план сумесных мерапрыемстваў па развіцці супрацоўніцтва дзвюх краін. Лідары дзвюх дзяржаў прынялі сумесную заяву аб паглыбленні адносін дружбы і супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Туркменістанам.

■ Май на ўвазе!

У Новы год будзем

з шампанскім і цукеркамі

У крамах з’явіліся новыя спецыялізаваныя секцыі па продажы асартыменту навагодняй тэматыкі. Адных толькі штучных елак у гандлёвай сетцы Мінска налічваецца каля 100 разнавіднасцей!

Кошты на сінтэтычных вечназялёных прыгажунь вагаюцца ад 60 тысяч рублёў да 5 млн — у залежнасці ад вышыні. Жывыя ж елкі на елачных базарах (іх у Мінску будзе каля 200) пачнуць прадаваць з 22 снежня, кошты на іх складуць ад 70 тысяч да 220 тысяч рублёў. Як паведамілі **першы намеснік начальніка Галоўнага ўпраўлення спажывецкага рынку Мінгарвыканкама Аляксей РАМАНАЎ**, у гандлёвых пунктах запланаваны разнастайныя святочныя акцыі, распродажы і падарункі, праца Дзядоў Маразоў і Снягурак. Харчовыя крамы плануюць атрымаць больш за 2,5 млн бутэлек шампанскага, 10 тысяч тон кандытарскіх вырабаў і больш як 620 тысяч падарункавых набораў цукерак розных памераў і напаўнення (коштам ад 45 да 400 тысяч рублёў).

Павялічаны рэжым працы аб’ектаў гандлю. З 15 снежня 2015 года да 7 студзеня 2016-га для харчовых крам гандлёвай плошчай звыш 650 кв. м заканчэнне працы ўстаноўлена не раней за 22.00. А 25, 31 снежня і 7 студзеня крамы будуць працаваць па рэжыме рабочага дня.

Дзіяна СЕРАДЗЮК. *seradzyuk@zviazda.by*

РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки» вносит изменения в извещение о проведении повторного открытого аукциона со снижением начальной цены на 50% после очередных несостоявшихся торгов по продаже объектов недвижимости – зданий, принадлежащих Открытому акционерному обществу «Ратон» на праве собственности, назначенного на 14.12.2015 г.
Внести в текст извещения следующие изменения: дата и время проведения аукциона – **22 декабря 2015 г., 11.00.**
Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23 по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 по **21 декабря 2015 г.** включительно. Заключительная регистрация с 09.00 до 11.00 **22 декабря 2015 г.**
Первоначальное извещение опубликовано в газете «Звезда» от 03.12.2015 г. №234. Дополнительная информация по тел. (0232) 70-46-47. УНП 490318588

фота Сяргея НІКАЛАЕВА.

«Маша@БДУІР разам ужо два гады і 3 месяцы. Што гэта значыць для Машы? 297 360 хвілін удаіх. 101 прачытаная кніга. 225 новых сяброў. 24 экзамены. 1 таблетка валяры'янкі. 7 спантаных учыняў. 21 рэпетыцыя. 70 прапушчаных пар. 2 дні нараджэння. 556 радасных момантаў. 3 рэкорды. 4 факультэцкія вечарынікі. 220 важных спраў. 281 прыемыны ўспамін. 266 лабараторных. 703 абеды. 199 пончыкаў. 50 кубкаў кавы. Маша@БДУІР — у іх наперадзе яшчэ два гады».

Менавіта гэты ролік з вялікім адрывам перамог у намінацыі «Студэнт года ONLINE» ў фінале Рэспубліканскага конкурсу «Студэнт года — 2015». Яго аўтар — студэнтка 3 курса факультэта камп'ютарных сістэм і сетак Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі Марыя МАРЧУК. Адкрытае галасаванне праходзіла ў сацыяльных сетках, дзе кожны ахвотны мог пакінуць свой голас за той ці іншы ролік

2 НАДЗЁННАЕ

■ Парламенцкі дзённік

РЭАКЦЫЯ НА АПЯРЭДЖАННЕ

Учора ў Палаце прадстаўнікоў былі разгледжаны дакументы, якія закліканы своечасова зняць напружанне ў сацыяльнай сферы нашай краіны, стварыць дадатковыя ўмовы для развіцця эканомікі і павысіць абараназдольнасць Беларусі.

ДЗЕЛЯ ГРОШАЙ

— Зараз мы, як ніколі, зацікаўлены ў прамых замежных інвестыцыях, доўгатэрміновым вядзенні бізнесу ў Беларусі, у рэінвеставанні (паўторным укладанні капіталу ў эканоміку. — **Рэд.**) атрыманай прыбылі, выкарыстанні сучасных тэхналогій вытворчасці і менеджменту, — заявіў учора ў Авальнай зале Палаты прадстаўнікоў **Уладзіслаў ШЧЭПАЎ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па эканамічнай палітыцы.** — Патэнцыйны інвестар часта стаіць перад выбарам: дзе пачынаць свой бізнес — у Беларусі, Расійскай Федэрацыі або Казахстане. У Беларусі для максімальнага выкарыстання канкурэнтных пераваг (эканоміка-геаграфічнае становішча, палітычная стабільнасць і бяспека) устаноўлены прававыя гарантыі для інвестыцый, спрыяльны рэжым дзейнасці, і льготы і прэферэнцыі для інвестараў.

Яшчэ адным дакументам, які створыць дадатковыя прывабныя ўмовы для інвестыцый у прырытэтных сектарах эканомікі, закліканы стаць Дэкрэт Прэзідэнта №8 (ад 12 лістапада 2015 года).

Гэты дакумент выкладае ў новай рэдакцыі Дэкрэт Прэзідэнта №10 «Аб стварэнні дадатковых умоў для інвестыцыйнай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь». Ён прадугледжвае зняцце забароны на здзяйсненне здзелак з аб’ектамі будаўніцтва да іх уводу ў эксплуатацыю, індывідуальны падыход у выпадку спынення інвестыцыйнай дзейнасці (магчыма вызваленне інвестара ад кампенсацыі дадзеных яму льгот, прэферэнцый і ад выплаты штрафаў і няўстоек або іх рэтрэміроўка).

У выпадку невыканання інвестарам сваіх абавязацельстваў і адабранна ў яго зямельнага ўчастка з незавершаным будаўніцтвам дэкрэт прадугледжвае продаж гэтых аб’ектаў праз тэргі або аўкцыён і вяртанне інвестару панесеных выдаткаў з улікам выдаткаў дзяржавы.

Асноўныя палажэнні дэкрэта ўступаць у сілу ў маі 2015 года.

ДЗЕЛЯ ІНФРАСТРУКТУРЫ

Яшчэ адным стымулам для прыцягнення інвестыцый павінен стаць законапраект аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве, які быў разгледжаны ў другім чытанні.

— Прыняцце законапраекта — гэта новая старонка ў інвестыцыйнай дзейнасці нашай краіны, — лічыць **Віктар Валушыцкі, старшыня Пастаяннай камісіі па эканамічнай палітыцы.**

Паводле яго слоў, праекты дзяржаўна-прыватнага партнёрства выгадны дзяржаве з пункту гледжання вырашэння пытанняў будаўніцтва інфраструктурных аб’ектаў. «У перыяд вострага дэфіцыту сродкаў бюджэту мы хочам прыцягнуць сродкі бізнесу для рэалізацыі інфраструктурных праектаў. Бізнес, рэалізуючы кожны з праектаў, можа на гэтым зарабіць. Гэта значыць, узаемавыгаднае партнёрства — выгада і для дзяржавы, і для прыватнага партнёра», — рэзюмаваў дэпутат.

ДЗЕЛЯ АБАРОНЫ

Палата прадстаўнікоў адразу ў двух чытаннях разгледзела змяненні ў закон «Аб дзяржаўнай праграме ўзбраення і дзяржаўным абарончым заказе».

— Вопыт рэалізацыі праграмы, якая сфарміравана на 10 гадоў наперад, паказаў неабходнасць унясення ў яе змен у самыя кароткія тэрміны, — далажыў парламентарыям **першы намеснік старшыні Дзяржаўнага ваенна-прамысловага камітэта Беларусі Ігар БЫКАЎ.** — Дзяржпраграма ўяўляе з сябе сукупнасць тысяч мерапрыемстваў, і сфарміраваць яе так, каб яна магла быць дакладна выканана, немагчыма. Гэта прыводзіць да штогадовых карэкціровак праз указы кіраўніка дзяржавы.

У 2012 годзе парламентам Беларусі ўжо быў зроблены крок у бок больш мабільнай праграмы ўзбраення — не на 10 гадоў наперад, а на 5. Новы законапраект дазволіць зрабіць сам механізм яе змянення больш гнуткім і аптымальным — праз штогадовыя дзяржаўныя абарончыя заказы. Акрамя таго, законапраект дазваляе пераносіць незавершаныя з аб’ектыўных прычын мерапрыемствы на наступны год.

ДЗЕЛЯ БЯСПЕКІ

У другім чытанні быў прыняты і законапраект аб прамысловай бяспецы. Новы закон будзе прадугледжваць унясенне ўсіх небяспечных вытворчых аб’ектаў яшчэ да іх уводу ў эксплуатацыю ў спецыяльны дзяржаўны рэестр, адкуль яны будуць выключатца толькі пасля вываду з эксплуатацыі. Іншымі словамі, прадпрыемствы не змогуць выйсці з-пад кантролю, нават калі змяняць уласніка.

Да тэмы ПЛАНУЮЦЦА ЗМЭНЫ І Ў ДЭКРЭЦЕ АБ САЦЫЯЛЬНЫМ УТРЫМАНСТВЕ Будзе ўдакладнены пералік асоб, якія падпадаюць пад дзеянне Дэкрэта №3 «Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства». Пра гэта заявіў першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны насельніцтва Андрэй ЛАБОВІЧ. У прыватнасці, зыходзячы з практыкі прымянення гэтага дэкрэта, будзе ўдакладнены пералік асоб, якія не трапяць пад дзеянне дакумента. Таксама будзе ўдакладнены механізм выплаты збору асобамі, якія будуць прызнаны абавязанымі кампенсавачь расходы дзяржавы.

■ Найлепшыя з найлепшых

«СТУДЭНТ ГОДА» — ПРАГРАМІСТ І ТВОРЧАЯ НАТУРА

фіналіста. Сёлета за тыгул «Студэнт года — 2015» змагаліся дзевяць найлепшых студэнтаў — пераможцы рэгіянальных этапаў. Але для Машы шлях у фінал аказаўся самым няпростым: першапачаткова ў заключны этап спаборніцтваў павінны былі прайсці толькі тры прадстаўнікі ад сталіцы і студэнткі БДУІР сярод іх не было. Аднак Цэнтральны камітэт БРСМ (па хадаініцтве гаркама) прыняў рашэнне, што ў фінале будуць прадстаўлены не тры, а чатыры мінскія студэнты. Менавіта Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі з’яўляецца ідэйным натхняльнікам конкурсу «Студэнт года», які праводзіцца ў краіне, пачынаючы з 2011 года.

«Візітная картка», «Партфолія», Маладая Беларусь», конкурс аратарскага майстэрства, абарона маладзёжных праектаў — аднакі суміруюцца за ўсе этапы, і, нарэшце, са сцэны Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта журы аб’яўляе абсалютнага пераможцу. **Званне «Студэнт года» заваявала студэнтка БДУІР Марыя Марчук!**

Як прызналася Марыя журналісту «Звязды», яе перамога — вынік працы цэлай каманды: «Нам усім вельмі хацелася перамагчы. Гэта штосьці неверагоднае...»

Нягледзячы на тое, што дзяўчына ўжо працуе на палову стаўкі ў кампаніі, якая займаецца распрацоўкай банкаўскага праграмнага забеспячэння, яна цудоўна спраўляецца з камерай і мікрафонам, таму што супрацоўнічае з Маладзёжным тэлебачаннем БДУІР. Кажа, што незалежна ад таго, у якой сферы

яна будзе далей рэалізоўвацца, досвед ад зносінаў з людзьмі, атрыманы падчас «журналісцкай дзейнасці», лішнім дакладна не будзе. Марыя ўзначальвае студэнцкі савет факультэта, дапамагае на кафедры весці справаводства. З’яўляецца ўдзельніцай паэтычнага тэатра «Рытмы сэрца»... Калі толькі ўсё паспявае? Плюс выдатна спявае, хоць сама даволі крытычна ставіцца да свайго вакальнага майстэрства (лічыць яго аматарскім).

— Калі паступала ў БДУІР, меркавала, што стану «тэхнаром», але ж мая творчая натура ўсё роўна рвецца наверх, — усміхаецца дзяўчына.

Дарэчы, два гады таму яшчэ абітурыентка Марыя перамагла ў творчым конкурсе эсэ «Мая мара — БДУІР». Яе мара спраўдзілася — яна стала студэнткай адной з самых прэстыжных у моладзі ВНУ спецыяльнасцей «Інфарматыка і тэхналогіі праграмавання». А пры паступленні дзяўчына набрала 386 балаў з 400 магчымых!

— Як правядзеш першы дзень у зорным статусе? — пацікавілася мы ў пераможцы.

— Буду здаваць лабараторныя... Выкладчыкі, пакуль я рыхтавалася да фіналу, ішлі мне насустрэч, — шчыра адказала Марыя і дадала: — «Зорная хвароба» да студэнтаў БДУІР прычапіцца не можа, гэта дакладна не пра наш універсітэт. Я разумею, што маё званне — гэта яшчэ і вялікая адказнасць.

Надзея НІКАЛАЕВА. *nikalaeva@zviazda.by*

ШАКАЛАДНЫЯ РЭКІ, ВАФЕЛЬНЫЯ БЕРАГІ

Кандытарскую фабрыку можна знайсці літаральна па водары — апетытны пах какавы разносіцца на ўсё наваколле. І даросламу чалавеку складана ўтрымацца, каб не пачаць глытаць слінікі, а што ўжо казаць пра малых! Дарэчы, нядаўна ў дзяцей з’явілася магчымасць на ўласныя вочы пабачыць, як вырабляецца любімая слодыч, ну і, вядома, пакаштаваць яе яшчэ «цёпленькай» — з вытворчасці. Разам з навучэнцамі сёніцкай школы мы паглядзелі на прыгатаванне самых смачных ласункаў падчас экскурсіі, на якую нас ласкава запрасіла кандытарская фабрыка «Камунарка».

Перад тым, як адправіцца непасрэдна на вытворчасць, спецыяліст аддзела маркетынгу і рэкламы Таццяна ЛЯШКОВІЧ расказвае школьнікам пра фабрыку, а заадно правярае, што яны ведаюць пра шакалад. Сённяшнія экскурсанта аказаліся на дзіва падрыхтаванымі: яны без цяжкасцей адказвалі, з чаго робіцца гэты салодкі прадукт, які з яго відаў самы карысны і нават дзе з’явілася першая цукерка. Для цікаўных: шакалад робіцца з какава-бабоў, самы карысны — горкі, ну а першая цукерка з’явілася ў Егіпце — гэта быў змочаны ў мёдзе фінік.

Але любіы шкаляр вам скажа, што чым весці размовы пра шакалад, лепей яго... Думаеце, есці? Адказ правільны, але не зусім. Бо больш захапляльным за паяданне можа быць толькі працэс вытворчасці цукерак!

Пасля салодкай «падзарадкі» лепш засвойваюцца не толькі веды, але і казкі.

Таму Таццяна Ляшковіч расказвае, што можна і чаго нельга рабіць у цэхах, пасля выдае ўсім спецадзенне — аднаразовыя шапачкі і накідкі, і, нібы чародка белых пухнатых птушанят, школьнікі выпыхваюць з залы ўслед за сваім экскурсаводам.

Па дарозе Таццяна расказвае, што асаблівасць вытворчасці на фабрыцы — поўны цыкл перапрацоўкі какавабабоў. Спачатку іх абсмажваюць, пасля гэтага здымаюць шалупіне і атрымліваюць прадукт — какаву цёртую. З яе робяць какава-масла і парашок, потым змешваюць з імі розныя кампаненты і адліваюць гатовы шакалад.

Найперш мы трапляем у цэх, дзе некалькі месяцаў таму ўсталявалі новую лінію для вытворчасці цукерак з жэлейнымі, памаднымі і іншымі начы-

камі. Толькі за адну гадзіну тут вырабляюць 1,5 тоны салодкіх ласункаў! А робіцца гэта так: у спецыяльных ёмістасцях змешваецца маса для начыні, якая разліваецца ў формы. Далей цукеркі паступаюць на глазураванне. Пасля адпраўляюцца на ахалоджванне, праходзяць праз металадэтэктар (ён дапамагае выявіць пабочныя элементы, якія не павінны трапіць у гатовы прадукт) і потым — на загортванне. Працэс гэты цалкам аўтаматызаваны, кожная цукерка загортваецца за лічаныя секунды. Роботніку застаецца толькі ўзважваць неабходную іх колькасць, якая ссыпаецца ў каробкі.

Далей нас праводзяць на лінію, дзе робяцца ласункі з буйнымі дабаўкамі — разнастайнымі арэхамі і сухафруктамі. У шакалад яны дабаўляю-

«ЗВЯЗДА» ДАВЕДАЛАСЯ, ЯК РОБЯЦЦА ЦУКЕРКІ

ца і змешваюцца ў вялікіх цыстэрнах. Адлігтыя вырабы па канвееры паступаюць на пярвічнае загортванне (у фольгу). Пасля машына аўтаматычна адлічвае патрэбную колькасць шакаладак і батончыкаў, маркіруе і ўпакоўвае ў другую абгортку.

У наступным цэху па канвееры рухаюцца свежаспечаныя «нарыхтоўкі» для шакаладных цукерак з вафельнай асновай. Залацістыя квадратныя вафельныя лісты, яшчэ цёплыя, Таццяна здымае са стужкі транспарцёра і дае пакаштаваць экскурсантам. Нават без шакаладу і начыні — смаката!

Але — не адрываецеся ад вытворчага працэсу. Калі брыкет з дзвюх вафелек і начыні паміж імі сфармаваны, ён адпраўляецца на ахалоджванне ў спецыяльную прыладу. Пасля гэтага брыкет трэба разрэзаць на асобныя цукерачкі. Далей — глазуроўка, ахалоджванне, зноў металадэтэктар і загортванне. Калі палітыя шакаладам цукеркі «плывуць» па транспарцёры да дэтэктара, адзін з маленькіх экскурсантаў заўважае, што ў агульнай плыні засталася не цалкам заглазураваная цукерка. «Гэта не страшна, работнікі яе ўбачаць і адсартуюць», — запэўнівае Таццяна Ляшковіч.

Ці варта казаць, што ад экскурсіі па фабрыцы і ласункаў дзятва і дарослыя былі ў захапленні? Да таго ж у падарунак школьнікі атрымалі кніжкі «Новыя прыгоды Шубуршуна» Алеся Карлюкевіча ад Выдавецкага дома «Звязда». Таму смак роднай мовы для іх атрымаўся салодкім ва ўсіх сэнсах!

Дзіяна СЕРАДЗЮК.

■ У праекце

НОВЫЯ ФОРМЫ АБАРОНЫ БЕСПРАЦОЎНЫХ

Дапамогу па беспрацоўі плануецца павялічыць да ўзроўню бюджэту пражытачнага мінімуму (на сённяшні дзень БПМ у сярэднім на душу насельніцтва складае 1 567 810 руб.). А пачынаючы з 2017 года ў планах — страхаванне па беспрацоўі.

Як заявіў першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Андрэй ЛАБОВІЧ, гэтыя новыя формы абароны беспрацоўных закладваюцца ў праекце праграмы садзейнічання занятасці на 2016-2020 гады. Дадзеныя меры прадугледжаны ў сувязі з тым, што з прычыны мадэрнізацыі, якая праводзіцца на прадпрыемствах, прагназуецца павелічэнне вызвалення дадатковай колькасці работнікаў.

Органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, служба занятасці, акрамя дапамогі ў працаўладкаванні, прапануюць беспрацоўным праходжанне перанавучання. Зараз, па словах Андрэя Лабовіча, праводзіцца перанавучанне больш чым па 120 спецыяльнасцях, запатрабаваных на рынку працы.

КАЗАЦЬ АБ ПАВЫШЭННІ ПЕНСІЙНАГА ЎЗРОСТУ ЗАЎЧАСНА

Як заявіў учора першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Андрэй Лабовіч, аб павышэнні пенсійнага ўзросту зараз гаворка не ідзе.

«Вы ўсе выдатна чулі словы Прэзідэнта, што без згоды і гатоўнасці народа павышэння не будзе», — сказаў першы намеснік міністра. Разам з тым ён адзначыў, што ў Беларусі ёсць эканамічная неабходнасць у павышэнні пенсійнага ўзросту.

Але неабходныя межы павышэння Андрэй Лабовіч не канкрэтызаваў. «Разглядаецца шмат варыянтаў», — сказаў ён.

Святлана БУСЬКО. busko@zviazda.by

■ Ну і ну!

«ВАШ БІЛЕТ?» А ЯНА — У АКНО

Відэаролік пра тое, як безбілетніца вылазіць праз фортку сталічнага тралейбуса, што з’явіўся ў сеціве, многія спачатку ўспрынялі як нейкі розыгрыш. Гаварылася, што сюжэт зняў кіроўца «рагатага».

З яго каментарыяў па-за кадрам вынікала, што пасажырка без білета папалася кантралёрам. Выходзіць адмовілася, таму даехала да канчатковага прыпынку, дзе яе і закрылі ў тралейбусе, выклікаўшы міліцыю. Але дзяўчына не разгубілася і вылезла праз фортку. Як высветлілася, усё гэта было праўдай: такая гісторыя насамрэч здарылася ў мінулыя нядзелю.

Выклік паступіў у 15.26, супрацоўнікі аператыўна былі на месцы. У райаддзел даставілі і 32-гадовую безбілетніцу, і двух кантралёраў-мужчын (некаторыя крыніцы дагтуль пісалі, што канфлікт адбыўся паміж дзвюма жанчынамі — пасажыркай і кантралюючай асобай. — Аўт.), распавяла ў Партызанскай РУУС г. Мінска Наталля Ганусевіч. Тут безбілетніца напісала заяву на кантралёраў, абвінаваціўшы іх у тым, што яны быццам бы білі яе па руках, не давалі выйсці з тралейбуса. Адзін з кантралёраў напісаў заяву на пасажырку, абвінаваціўшы ў сваю чаргу тую ў паклёпе. Праводзіцца праверка.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

■ Нашы дзеці

СВЯТОЧНЫЯ ЁЛКІ ДЛЯ МАЛЕЧЫ

Выканаць навагодняе жаданне можа кожны

Юбілейная, 20-я, навагодняя дабрачынная рэспубліканская акцыя «Нашы дзеці» распачалася ўчора ў нашай краіне і працягнецца да 10 студзеня. Выканаць жаданні малечы ў гэты час могуць не толькі афіцыйныя ведамствы краіны, але і ўсе набытковыя грамадзяне.

— Акцыя «Нашы дзеці» — гэта сведчанне яднання дзяржавы і грамадскіх арганізацый, — зазначыла начальнік упраўлення сацыяльнай, выхаваўчай і ідэалагічнай работы Міністэрства адукацыі Марыя САРОТНІК. — Галоўная яе задача — клопат пра кожнае дзіця, у першую чаргу пра тых, хто апынуўся ў складанай жыццёвай сітуацыі.

Самае маштабнае святочнае мерапрыемства, вядома ж, Галоўная ёлка краіны, куды з усіх рэгіёнаў Беларусі 23 і 24 снежня з’едуцца 2370 дзяцей-сірот і тых, хто застаўся без бацькоўскага клопату. Яны наведваюць цырк

і ўбачаць спектакль пра віртуальны Новы год.

У рамках акцыі святочныя мерапрыемствы і падарункі парадуюць дзяцей са школ-інтэрнатаў і дзіцячых дамоў, апякунскіх, прыёмных і шматдзетных сем’яў. Не забудуцца і на тых, хто знаходзіцца ў гэты час у аддзяленнях дзіцячых бальніц, сацыяльных прытулках, спецыяльных навукова-выхаваўчых і лячэбна-выхаваўчых установах, цэнтрах карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі.

— Акцыя «Нашы дзеці» дазваляе аказаць канкрэтную падтрымку найменш абароненым катэгорыям дзяцей, — заўважыла Марыя Саротнік. — У мінулым годзе атрымана 5,7 млрд рублёў матэрыяльнай дапамогі. Зрабіць маленькі цуд для дзяцей могуць усе ахвотныя, а не толькі зацікаўленыя ведамствы.

Ірына СІДАРОК

■ Футбол

«У НАС БЫЛА НАДЗЕЯ...»

БАТЭ завяршыў выступленне ў еўракубках

Для таго, каб забяспечыць далейшы ўдзел у Лізе чэмпіёнаў ці ў Лізе Еўропы, нашай камандзе абавязкова трэба было ў апошнім туры групавой стадыі ў гасцях перамагачь «Рому».

Задача, безумоўна, складаная, але далёка не невырашальная.

І матч атрымаўся звышнапружаным. Беларусы дзейнічалі сапраўды добра. Выдатна згуляў Сяргей Чэрнік, ватарар БАТЭ, востра ў атацы глядзеў Ігар Стасевіч. Быў у беларускай стапрацэнтны момант, і калі 6 Міхаіл Гардзійчук яго рэалізаваў, быць бы ў Барысаве еўракубкавай вясне. Матч у Рыме завяршыўся нічыёным лікам — 0:0. Разам з «Барселонай» яна працягне барацьбу за лігачэмпіёнскі кубак. Беларускі клуб з 5-баламі заняў чацвёрты радок у квартэце «Е».

— Гэты момант (удар Гардзійчука. — Аўт.) нам будзе доўга сніцца, — кажа Аляксандр ЕРМАКОВІЧ, галоўны трэнер БАТЭ. — У нас была надзея, але яна памерла. Аднак пры гэтым хачу сказаць, каманда дзейнічала выдатна. Хлопцы малайцы.

Тарас ШЧЫРЫ.

РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ унитарного предприятия «Поречье Белкоопсоюза»					
Лот № 1	Административное здание, инв. № 500/С-46538. Г.п. – 1948. Этажей – 1. Общая площадь – 85,7 м². Составные части и принадлежности: Одноэтажный каменный дом с одной отапливаемой пристройкой и двумя холодными пристройками	г. Минск, ул. Платонова, д. 31а	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток, руб.	Шаг аукциона, %
			1 027 200 000	102 720 000	5
ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК					
Земельный участок площадью 0,0311 га с кадастровым номером 500000000008001584 предоставлен на праве аренды по 28.02.2022. Целевое назначение – земельный участок для эксплуатации и обслуживания административного здания. Описание права, ограничения (обременения) прав: - охранная зона водопровода, площадь 0,0163 га; - охранная зона телефонной канализации, площадь 0,0062 га. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь					
УСЛОВИЯ					
Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), – Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта в течение 10 (десяти) дней с назначенной даты проведения аукциона.					
Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан оплатить стоимость приобретенного на аукционе Объекта в течение 30 (тридцати) дней с момента заключения договора купли-продажи.					
Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 3% (трех процентов) от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.					
На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона					
Аукцион состоится 12.01.2016 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4					
Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by .			дни с 8.30 до 12.30, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 2.		
Задаток перечисляется на р/с 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже здания УП «Поречье Белкоопсоюза», проводимом 12 января 2016 г.			Окончание приема заявлений – 06.01.2016 в 12.00.		
Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие			Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом аукциона. Контактное лицо для осмотра Объекта: Хильчук Сергей Петрович, 8 (029) 698-04-24.		
			Организатор аукциона или Продавец вправе снять Объект (лот) с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия		
☎ Организатор аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by					

■ Сацыяльная кансультацыя

Ці мае права працадаўца заключаць або прадаўжаць кантракт на тэрмін менш за адзін год? Які максімальны тэрмін дзеяння кантракта?

Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26.07.1999 № 29 «Аб дадатковых мерах па ўдасканаленні працоўных адносін, умацаванні працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны» прадугледжана, што тэрмін кантракта павінен складаць не менш за адзін год. Таму заключаць кантракт на карачейшы тэрмін забаронена. Цяпер што датычыцца працягнення кантракта. На сайце Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі размешчана інфармацыя аб тым, што падаўжэнне кантракта ў межах максімальнага тэрміну яго дзеяння (пункт 2 артыкула 17 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь) ажыццяўляецца па пагадненні бакоў на тэрмін, таксама не меншы за адзін год. На меншы тэрмін кантракт працягваецца з пісьмовай згоды работніка. Максімальны тэрмін тэрміновага працоўнага дагавора (у прыватнасці кантракта) не можа быць большы за 5 гадоў.

■ Літара закона

ПАКОЙ ДЛЯ ПАЦЯРПЕЛЫХ, або Праўда дзіцяці супраць цынізму дарослых

Нават 3-4-гадовыя дзеці, якія пацярпелі ад сексуальных злачынстваў, могуць выступаць на судзе паўнацэннымі сведкамі праз відэазапісы размоў з імі, зробленых у спецыяльным дружалюбным пакоі апытанняў. Присуды, вынесеныя пры наяўнасці такіх доказаў, больш зразумелыя і тралныя, і іх амаль немагчыма абскардзіць.

На жаль, праблема сексуальнага гвалту над непаўналетнімі носіць схаваны характар, таму што і сама ахвяра, і яе блізкія часта не вераць у пакаранне злачынцы, саромеюцца суседзяў, баяцца плётак, а часам нават не звяртаюць увагі на скаргі дзіцяці.

— Доказная база пры сексуальных злоўжываннях вельмі зыбкая. Часта не толькі адсутнічаюць сведкі такіх дзеянняў, але можа нават не быць і фізічных, рэчавых праяў здарэння, дзякуючы якім медыцынскі эксперт мог бы выявіць інцыдэнт, а следчы — даказаць віну злачынца, — расказаў Юрый АСЦЯНКА, начальнік галоўнага ўпраўлення псіхіятрычных экспертыз Дзяржкамітэта судовых экспертыз Рэспублікі Беларусь. — У такім выпадку вельмі важныя паказанні дзіцяці, якое заставалася сам-насам з гвалтаўніком, і яго дзіцячае слова супраць слова дарослага, які цудоўна ведае, як выкручвацца з сітуацыі і цынічна перайначыць абставіны здарэння. Наша задача — сабраць як мага большую доказную базу, каб дапамагчы пакараць злачынца. Дзеля гэтага мы асвойваем новыя віды экспертыз, уводзім новыя тэхналогіі.

Адно з новаўвядзенняў, якое працуе ў Беларусі ўжо некалькі гадоў, — дружалюбны пакой для апытанняў дзяцей. Каб

ЯШЧЭ РАЗ АБ ПРАЦОЎНЫХ КАНТРАКТАХ

На якія тэрміны заключаюцца кантракты з работнікамі перадпенсійнага ўзросту, а таксама з працуючай жанчынай, якая знаходзіцца ў водпуску па цяжарнасці і родах?

Згодна з інфармацыяй, размешчанай на сайце Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі, пры заключэнні кантракта з работнікам, працоўны дагавор з якім быў заключаны на нявызначаны тэрмін, а таксама падаўжэнні альбо заключэнні новага кантракта тэрмін яго дзеяння вызначаецца наступным чынам:

— з работнікам перадпенсійнага ўзросту (жанчыны — 53 гады, мужчыны — 58 гадоў), які добрасумленна працуе і не даспускае парушэнняў працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны, — не менш чым да дасягнення агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту (жанчыны — 55 гадоў, мужчыны — 60 гадоў) і атрымання ім права на пенсію па ўзросце;

— з цяжарнай жанчынай, з якой ужо заключаны кантракт, з яе згоды ён прадаўжаецца на перыяд цяжарнасці або іншы тэрмін па пагадненні бакоў. Пры

гэтым, калі з цяжарнымі жанчынамі, а таксама жанчынамі, якія маюць дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў (дзяцей-інвалідаў — да 18 гадоў), былі заключаны працоўныя дагаворы на нявызначаны тэрмін, без іх згоды кантракты з імі не заключаюцца;

— з працуючай жанчынай, якая знаходзіцца ў водпуску па цяжарнасці і родах; маці (альбо бацькам дзіцяці замест маці, апекуном), якая знаходзіцца ў адпачынку па доглядзе дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў — не менш чым да заканчэння названых водпусаў;

— са згоды маці (альбо бацькі дзіцяці замест маці, апекуна), якая пачала працаваць да або пасля заканчэння водпуса па доглядзе дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў, — на тэрмін, не меншы, чым да дасягнення дзіцем узросту пяці гадоў. Калі максімальны тэрмін кантракта з маці заканчваецца да дасягнення дзіцем узросту пяці гадоў, наймальнік абавязаны заключыць новы кантракт на тэрмін да дасягнення дзіцем пяцігадовага ўзросту, але не менш чым на адзін год.

Падрыхтавала Святлана БУСЬКО, busko@zviazda.by ■

карысць ад далейшых апытанняў з цягам часу губляецца. На 4-5-ты раз праўды ў паказаннях дзіцяці ўжо амаль не застаецца, таму самае першае і адзінае апытанне — найлепшы сродак, упэўнены спецыялісты.

— Экспертыза дзіцяці прызначаецца крыху пазней, калі яно ўжо атрымлівае статус пацярпелага. Мы можам правесці экспертызу яшчэ да завядзення крымінальнай справы, аднак у гэтым выпадку трэба будзе сустрэцца з дзіцем двойчы. лепш за ўсё праводзіць экспертызу ў межах расследавання, — заўважыў Юрый Асцянка. — Дыск з відэазапісам апытання, праведзенага спецыялістам, мы вывучым у дэталю і зробім выснову, ці магло малое на той час даваць паказанні, ці можна карыстацца імі ў судзе. Аналізуючы досвед абвінавачальных прысудаў, мы бачым карысць і станоўчы эффект ад запісаў размоў. Па іх складаецца відавочная карціна злачынства, справу значна лягчэй даказаць.

Ірына СІДАРОК ■

■ Неасабісты суб'екты

МАЛЕНЬКІЯ ТРАГІКАМЕДЫ

Чым небяспечныя нашы серыяльныя слабасці

Нядаўна ў Мінску на паштальёна, якая разносіла нямоглым старым іх пенсіі, напалі проста ў пад'ездзе жылога дома, сярод белага дня. Зламыснік некалькі разоў стукнуў няшчасную драўлянай качалкай па галаве, збіў з ног. Але жанчына змагла падняцца і кінулася ўцякаць. Спрабавала зачыніць перад носам бандыта цяжкія ўваходныя дзверы, але той падставіў нагу, не даючы гэта зрабіць. Праўда, хутка ўцёк, пакінуўшы ў дзвярах важную ўліку — красоўку...

Перапужаная ахвяра тут жа выклікала міліцыю. Праваахоўнікі спрацавалі аператыўна і па гарачых слядах затрымалі... 77-гадовую жыхарку пад'езда. Парык, другую красоўку і «зброю злачынства» бабуля-разбойніца паспела выкінуць, але ва ўсім прызналася. І тут ужо следчыя не ведалі, абурацца, здзіўляцца ці рагатаць.

Бо высветлілася, што старая, апантаная аматарка дэтэктыўных серыялаў, убачыла ў адным з іх, як чалавека аглушылі драўлянай палкай адным ударам (добра, што не забілі, а то і яна б той качалкай лупіла і лупіла). Вось бабулі і цікава стала, ці атрымаецца ў яе тое самае. Узброілася па ўсіх дэтэктыўных правілах, нападла на галаву парык і, выйшаўшы на справу, сцішылася ў цёмным закутку пад'езда. Паштальёнцы проста не пашанцавалі зайсці туды першай.

Дзякуй Богу, для яе ўсё скончылася добра — некалькі сінякоў. Чаго не скажаш пра бабулю. Ёй, нягледзячы на ўзрост, прызнанне і захапленне падобнымі адзін на адзін фільмамі, свеціць цяпер ад трох да дзесяці гадоў там, дзе тэлевізар адзін на ўсіх і строга па раскладзе.

Я думаю, калі справа дойдзе да суда, версія пра любоў да серыялаў будзе прынятая да ўвагі. Бо людзей, што «шчыльна падсели» на дэтэктыўныя, любіўныя, настальгічныя бясконцыя гісторыі, якіх штодня хапае ў тэлевізары (я ўжо не кажу пра камп'ютар) у нас няма, калі не сказаць зашмат. Праўда, гэта не параўнаць з часамі «Багатых, якія таксама плачуць» і першымі гадамі «Санта-Барбары» — калі паказвалі іх, жыццё ўвогуле спыналася. Ваша пакорная слуга аднойчы не магла выехаць з раённай аўтастанцыі ў родную вёску паўтары гадзіны, бо пачаўся адзін з гэтых серыялаў і яго праз вокны і аkenцы кас пачалі глядзець усе. Вадзіцелі забыліся, што ім трэба ў рэйс, касіры — што трэба абілечваць, дыспетчары — што трэба аб'яўляць, пасажыры — што яны збіраліся кудысьці ехаць... Масавы псіхоз, як той казаў, у наяўнасці.

Цяпер такога нідзе не ўбачыш, але тут іншая бяда: серыялы сталі больш якасныя, праўдападобныя. Асабліва дэтэктыўныя. Гэткае практычнае кіраўніцтва па высочванні і пераследаванні ахвяры, па замятанні слядоў (наша бабуля і тая парык і качалку выкінула). Я ўжо не кажу пра нейкія крыміналісцкія паняцці — тут мы наогул усё прымаем на веру. І становімся буйнымі спецыялістамі ў раскړыцці злачынстваў па фанціку ад цукеркі ці па слядах самаката.

І ўсё б нічога, але мы гэтыя свае нічым не пацверджаныя, нярэдка проста прыдуманая аўтарамі гэтых самых серыялаў «веды» надзейна складаем у памяці (а раптам спатрэбіцца?). І тады атрымліваецца або трагедыя (расказваў нядаўна адзін урач, як не выратавалі мужыка ад апендыцыту, бо жонка, калі забалеў живот, дала яму... грэлку — яна, маўляў, у кіно бачыла — і суткі не выклікала «хуткую», бо ў таго ж, у кіно, само прайшло). Або трагікамедыя — гэта я пра бабулю, якая, трэба аддаць ёй належнае, у праўдзівасці «кіно» засумнявалася і ўсё вырашыла на ўласным досведзе высветліць.

Вялікая сіла інфармацыйных тэхналогій? Наша ўласная дурасць і нежаданне думаць і аналізаваць? Пэўна, усяго патроху. А яшчэ — адзінота сярод людзей, калі вірлівае, пакручанае жыццё ў серыялах падмяняе жыццё сапраўднае, у якім нічога не адбываецца. Як у той нашай чытачкі, якая аднойчы напісала ў газету: маўляў, здароўе стала падводзіць, а любімая серыяла і канца не відаць. Дык вы, шаноўныя, надрукуйце, чым усё скончыцца, а то раптам памру і не даведаюся...

А куды ўцячы нам, маладзейшым, ад штодзённых клопатаў, ад праблем? Гэта ж так проста — націснуць на кнопку пульта і з каналаў назіраць, як падобныя праблемы на раздва вырашаюцца. Гэта ж прасцей, лягчэй, чым пагаварыць з дамашнімі пра штосьці важнае або не вельмі, падумаць, пачытаць разумную кнігу, зрабіць штосьці ў хаце. Навошта, калі сябар — блакітны экран — падкажа, як жыць, як хахаць, як лячыцца, як уцячы ад бандыта і ад міліцыі? Так можна страціць самога сябе? Нічога страшнага — ёсць шмат серыялаў і фільмаў, у якіх менавіта пра гэта і пра «спосабы пошуку». Паслужлівая памяць падкажа які-небудзь сюжэт.

А вы не ведаеце, чаму па першым канале серыял «След» пасля «Панарамы» не паказваюць? Я ўжо каторы вечар не шлындаю па кватэры, шукаючы, куды сябе дзець. Сёння вось гэтыя радкі напісала. А заўтра чым заняцца? Давядзецца галаву паламаць...

Алена ЛЯЎКОВІЧ.
alena@zviazda.by ■

ПРОДАЕМ

СЕТКА-РАБИЦА

от производителя – 155 000 рублей;

ТЕПЛИЦА

3 410 000 рублей;

СТОЛБЫ

91 500 рублей;

ПРОФИЛЬНЫЕ

ТРУБЫ, ВОРОТА,

ПРОФЛИСТ,

БЕСЕДКИ

БЫТОВКА

МЕТАЛЛИЧЕСКАЯ

12 960 000 рублей;

АРМАТУРА, КАЛИТКИ,

КРОВАТЬ МЕТАЛЛИЧЕСКАЯ,

ПОСТЕЛЬНОЕ БЕЛЬЕ,

ДВЕРЬ МЕТАЛЛИЧЕСКАЯ

1 350 000 рублей

ДОСТАВКА БЕСПЛАТНАЯ!

В течение 2–5 дней

Консультация по телефонам:

+375 33 311 66 71, +375 29 947 19 44.

УНП 381802428

«ДАЧНЫ ЎЛОЎ» ЗЛОДЗЕЯ

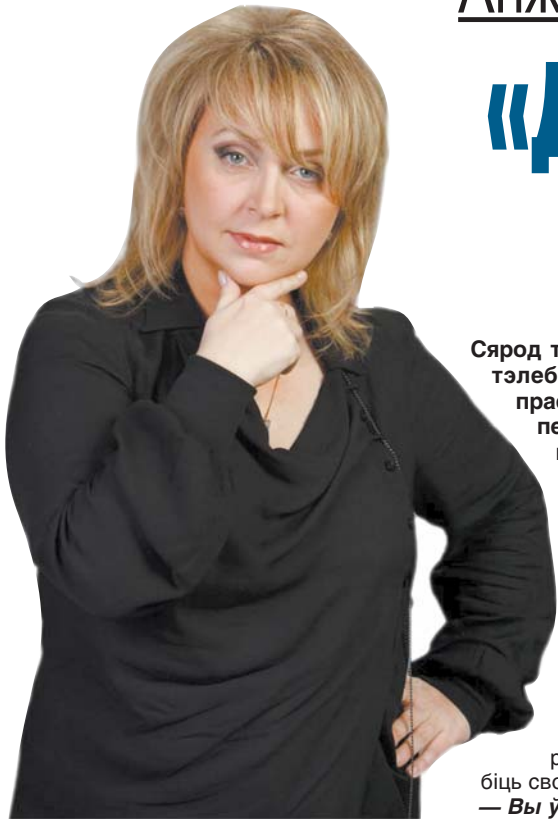
У Смальявіцкім раёне супрацоўнікі Мінскай міжрайінспекцыі пераследавалі аўтамабіль, які не спыніўся для праверкі па іх патрабаванні. Машына ехала ноччу па прасёлкавай дарозе ў бок Жодзіна, таму дзяржінспектары запоздозрылі, што кіроўца можа быць датычным да браканьерства. Каля вёскі Бабін Лес шлях «жыгулям» перакрылі. Незаконнай здабычы, сетак і стрэльбаў у машыне не знайшлі. Аднак падазрэнні дзяржінспектараў выклікала вялікая колькасць дачнай маёмасці, якая перавозілася ў легкавіку: два трымеры, дзве «балгаркі», дзве вадзяныя помпы і дзве рыдлёўкі. Патлумачыць, адкуль у яго ў аўтамабілі столькі рэчаў, кіроўца не змог. Як пазней высветлілі ў міліцыі, усе гэтыя інструменты 30-гадовы жодзінец скраў на дачах. Заведзена крымінальная справа.

Сяргей РАСОЛЬКА. ■

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Анжаліна МІКУЛЬСКАЯ:

«ДА НАС ТРАПЛЯЮЦЬ МНОГІЯ, ЗАСТАЮЦЦА АДЗІНКІ»

Сярод тых, хто стварае якасны «прадукт» на беларускім тэлебачанні, імя дырэктара Дырэкцыі спецыяльных праектаў тэлеканала АНТ можна смела ставіць у ліку першых. Прафесіяналізм гэтай жанчыны праяўляецца ва ўменні арганізоўваць творчы працэс, увасабляць самыя разнастайныя ідэі і прагназаваць запатрабаванні глядачоў. «Пра тое, што ты ўяўляеш сабой як прафесіянал, сведчыць якасць створанага прадукту», — адзначае наша гераіня. І яе праграмы: «Я спяваю», «Акадэмія талентаў», «Я люблю Беларусь», «Міс Інтэркантыненталь» і іншыя запомніліся і застаюцца цікавымі для многіх. І поспех іх — гэта сведчанне таго, што мы маем, калі любім сваю справу.

штосьці новае. І рыхтуемца зрабіць свой ход.
— **Вы ўпэўнены ў сабе прафесіянал. Чаму выбралі ролю «закадравага чалавека»?**

Поспехі іншых радуець больш

— **Анжаліна Уладзіміраўна, вось ужо пяць гадоў вы ўзначальваеце аддзел спецыяльных праектаў тэлеканала. Па якіх са сваіх праграм, што ўжо сталі гісторыяй, вы сумуеце і, можа, хацелі б вярнуць іх у эфір?**

— Я да прызначэння на пасаду доўгі час працавала на АНТ пазаштатна. І вылучаць менавіта пэўны перыяд складана. Было створана шмат разнастайных праектаў: ад забаўляльных, музычных — да інтэлектуальных, псіхалагічных. «Зорны цырк» — адзін з нашых першых праектаў, ён быў складаным, працаёмкім. Але пасля яго засталася шмат эмоцый, адкрыццяў. «Пасаж для маладой», «Я спяваю» таксама з ліку любімых праектаў, якія запомніліся. Але жаданне вярнуць нейкі праект на экраны — справа рызыкоўная, бо нішто не існуе адасоблена, само па сабе. Важны і кантэкст таго, што адбываецца ў пэўны час навокал. І прыемна бачыць, як працягваюцца гісторыі нашых герояў: нараджаюцца дзеці, з'яўляюцца новыя перамогі. Я заўсёды радуся за іх. Зараз мы абмяркоўваем праграмы на наступны год і разумеем, што патрэбны нейкі пералом. Быў час, калі папулярнымі былі музычныя праграмы, цяпер назіраецца інтарэс да шоу талентаў. Мы адчуваем, што наспеў час прапанаваць

— У кожнага свой шлях. Адзін працуе ўрачом і адчувае сябе ўпэўнена, другі — выхавальнікам у дзіцячым садку, і таксама паўнаважны. Калі гаварыць пра сцэну, то я яе не баюся, але ва ўсіх нас розныя амбіцыі, і я не адчуваю асалоды, калі мной нехта захапляецца. Хутчэй пачынаю саромецца. Нават свой дзень народзінаў святкаваць не люблю. Сапраўдная радасць для мяне, калі ў маёй каманды ўсё выдатна атрымалася. Вось уявім, апладзіруюць нам глядачы, і тады я за заслонай перапоўнена эмоцыямі, бо мы гэта зрабілі! Радуюся таксама, калі ўдзельнікі нашых праектаў потым недзе зноў перамагаюць, альбо тэлеведучым уручаюць узнагароду. Такія адзнакі для мяне больш каштоўныя, чым проста адчуць сваю непаўторнасць.

— **Узнагароды, званні рознага кшталту сёння маюць значэнне?**

— Людзей трэба заахвочваць у працы. Ёсць два метады ўздзеяння: альбо ты тлумачыш чалавеку, што ён ніхто і той пачынае даказваць адваротнае, ці другі варыянт: супрацоўніку кажаш пра яго ўнікальнасць, і той стараецца паводзіць сябе адпаведна. Я за апошні варыянт. Каб даваць іншым магчымасць паказваць сябе. Пахвала для любога з нас з'яўляецца штуршком для руху, таму не варта маўчаць, калі ёсць за што адзначыць працу. А ў нас людзі часам стрымліваюць сябе ў жаданні падбадзёрыць іншых і, думаю, дарма.

Рабіць магчымым немагчымае

— **Скажыце, а вы глядзіце праграмы на іншых тэлеканалах?**

— Я раблю гэта прынцыпова, каб не паўтарыцца пры стварэнні сваіх праектаў. Для мяне вельмі важна не супадаць. Разам з тым мне дастаткова бачыць нейкую прыгажосць, рэчы, гарады ці ўвогуле нейкую дробязь, і мой мозг пачне нараджаць ідэю. Я проста здольная ацаніць добрыя хадзі і адзначыць сабе, што варта ствараць новае. У калег зараз з'яўляюцца якасныя праекты, аднак жорсткай канкурэнцыі на рынку арыгінальных праектаў не назіраецца, а хацелася б яе бачыць.

— **Каманду тых людзей, з кім працуеце, доўга падбіралі?**

— Мая праца не прадугледжвае адзіноты, і ў ёй вельмі істотна, хто знаходзіцца побач з табой. Тут няма месца пазіцыі: я так бачу і так вырашыла. Людзі павінны адчуваць сябе творцамі. Як толькі будзе адчуванне ў кожнага, што ён важны, тады справа пойдзе на лад. Калі ж адзін геній, а іншыя проста выконваюць яго распараджэнні, то не гарантавана, што наступным разам людзі пойдучы за табой, бо ў кожнага ёсць самалюбства. Таму сфарміраваць каманду — вельмі важная задача. Я ўвесь час вельмі карпатліва шукаю людзей, з якімі хачу супрацоўнічаць. Кожная праца мае сваю спецыфіку: нехта можа хараша гаварыць, хтосьці прыгожа піша музыку і спявае, а ў нас людзям трэба ўмець трымаць у галаве ўвесь арганізацыйны працэс. Трапляюць да нас многія ў каманду, а застаюцца назавсёды толькі адзінкі. Варта памятаць,

што мы прадстаўляем марку тэлеканала АНТ. Уражанне ад нас — думка пра нашу арганізацыю.

— **Не баяліся страціць творчую свабоду, пагадзіўшыся на кіруючую пасаду?**

— Я не кар'ерыстка і ніколі не гналася за пасадамі, бо мне здаецца, што яны загняюць чалавека ў рамкі. Межы, правільны існуюць, таму я і працавала доўгі час пазаштатна, бо хацелася, каб іх было як мага менш. З часам прыняла прапанову працаваць у штаце, і цяпер вельмі ўдзячная кіраўніцтву тэлеканала, што мы супрацоўнічаем, давяраючы і разумеючы адно аднаго. З мяне не зрабілі чыноўніцу, хоць хапае і кабінетнай працы, папер. Галоўнае, ніхто не перашкаджае займацца сваёй любімай працай.

Універсальныя рэцэпты шчасця

— **Якія рэсурсы і выдаткі сёння патрэбны для стварэння добрага праекта на беларускім тэлебачанні?**

— Тут не існуе дакладнага адказу, бо, напрыклад, можна мець вялікія фінансы, але не знайсці добрай ідэі, як і наадварот: як бы што ні блішчэла, яшчэ не гарантыя, што глядач застанецца задаволеным. Бывае ўсё проста — і ідэя, і знята за невялікія грошы, але ад экрана не адарвацца. Універсальнага рэцэпта, думаю, ніхто не дасць. Зразумела, якасныя тэлевізійныя праекты патрабуюць немалых грошай, аднак у аснове поспеху ляжыць ідэя.

— **Калі ў працы здараюцца форс-мажорныя сітуацыі, які ваш стыль паводзін?**

— Я заўсёды захоўваю спакой і цвяроза прымаю рашэнні адносна таго, як можна выправіць тую альбо іншую сітуацыю. Мая каманда таксама не паддаецца паніцы, але, працуючы з кімсьці ўпершыню, у такіх выпадках даводзіцца іх супакойваць, а перажыванні трымаць у сабе. Пасля заканчэння праекта мне трэба зрабіць перапынак хача б на дзень, а вечарам я зноў пачынаю сумаваць па працы.

— **Ведаю, што вы выраслі ў сям'і ваеннага і ў Мінск пераехалі з Расіі. Якімі былі першыя ўражанні?**

— Пераезд у Беларусь быў маім самастойным рашэннем, калі я захацела паехаць за сваімі бацькамі. На той час бацьку перавялі ў запас, і яны з мамай вырашылі вярнуцца на месца яго першапачатковай службы. Тады я ведала пра гэтую краіну толькі з аповеданняў маці, якая тут нарадзілася. Яна вельмі сумавала ў нашых падарожжах па тутэйшых месцах. Увогуле, назіраючы за мамай, за тым, якой мяккай і спакойнай яна была нават у размовах, у мяне складалася ўражанне, што ўсе беларусы такія. Прыехаўшы сюды, я не расчаравалася. Але тады ўпершыню адчула настальгію па мінулым жыцці. Іншыя правільны існавання, новыя незнаёмыя людзі. Мой тэлефон практычна маўчаў. Разам з тым я была прыемна ўражана тым, якое тут стаўленне да сям'і, да традыцый, што тут паважаюць меркаванні іншых... Цяпер нават у размовах са сваімі аднакласнікамі, сябрамі ўжо адзначаю, што я дома.

«Пахвала для любога

з нас з'яўляецца штуршком для руху, таму не варта маўчаць, калі ёсць за што адзначыць працу».

— **На ваш погляд, чым сёння можна ганарыцца беларусам?**

— Беларускі народ, на мой погляд, вельмі выхаваная нацыя. Тут людзі імкнуцца ўкладаць усё ў будучыню сваіх дзяцей. Ні ад кога на вуліцы не чакаеш агрэсіі, хутчэй можна сустрэць жаданне дапамагач. Гэтыя якасці я цаню ў беларусах. Памятаю і тое, што ў мяне карані беларускія. Напрыклад, сярод маіх родзічаў, якімі наша сям'я ганарыцца, — Марат Казей. Яго сястра Ада Іванаўна ў свой час прывіла любоў майму сыну да беларускай мовы... Таксама вельмі прыемна назіраць, як праяўляецца любоў да ўсяго свайго: вышыванак, мовы, народнай музыкі... Прычым моладзь актыўна адгукаецца на ўсё, ніхто нічога не навіязвае. І ўсё гэта сведчыць, што нацыя захавалася і ёсць патрэба ў народа любіць і паважаць сваё.

Алена ДРАПКО.
drapko@zviazda.by

НЕ ШУКАЮЧЫ, НЕ ЗНОЙДЗЕШ, не гуляючы, не выйграеш!

■ Падпіска-2016

Што было — было. Кажуць, мужык адзін штовечар маліў: «Божухна, дапамажы мне выйграць прыз у звяздоўскай латарэі, Божухна, дапамажы мне выйграць...»

І так — дзень пры дні, тыдзень пры тыдні!

Не вытрымаў Бог — адазваўся, сказаў: «Чалавеча, дык памажы і ты мне — падпішыся хоць раз на гэту газету, запойні картку...»

Многія з нашых адданных сяброў на «Звяду» ўжо падпісаліся, многія, хочацца верыць, плануюць гэта зрабіць у найбліжэйшыя дні. А нехта, магчыма, і вагаецца, бо... ні разу не выйграў. І калі б спрабаваў — дасылалі свае карткі на розыгрыш прызоў, не так крыўдна было б. А калі не?..

У любым выпадку ў гэты пераднавагодні дні ў кожнага з індывідуальных падпісчыкаў ёсць шанец паспрабаваць: надаўна (у нумары за 9 снежня) надрукаваны правільны гульты, там жа — пералік прызоў. Сярод іх — сем мультыварак і кухонны камбайн Bosch, а таксама зборнічак рэцэптаў «Навагодні фэст ласункаў»...

Карацей, да свята — гэта тое, што трэба! Для любой сям'і. У мультыварцы, напрыклад, можна хутка зварыць шыкоўны халадзец альбо запячы ў так званым рукаве мяса ці курыцу, з дапамогай камбайна — ўмомант нарэзаць гародніну для салата (рэцэпты дадаюцца).

Што трэба, каб выйграць гэтыя рэчы? Падпісацца на «Звяду» на першы квартал або паўгоддзе, запойніць картку (да канца года яна будзе друкавацца па суботах) і даслаць у рэдакцыю. А там...

Яшчэ продкі заўважалі: не шукаючы, не знойдзеш, не гуляючы, не выйграеш.

Паспрабуйце. А раптам?

У любым выпадку ў гэтай гульні прайграўшых не будзе, бо да ўсіх падпісчыкаў пяць разоў на тыдзень будзе прыходзіць «Звезда» — любімая газета нашых бацькоў і дзядоў, найстарэйшая, беларускамоўная. Як пісаў пра яе адзін з чытачоў:

«Ты адно запомні, браце:

Са «Звездой» цяплей у хаце!»

Ці не так?

УП «Мінская волна»
220039, г. Мінск, вул. Чкалова, д. 5
Рэкламная служба: (017) 228-13-44
e-mail: reklama@mvolna.by
www.mvolna.by

радио

97,4 FM - Мінск, Лагойск, Смалевічы, Жодзіна
102,6 FM - Круглі
104,2 FM - Барысаў
104,8 FM - Капыль, Стоўбцы, Нясвіж, Клецк, Баранавічы
105,3 FM - Салігорск, Слуцк, Любавь
105,5 FM - Берасце, Цярэвіч
107,4 FM - Віцебск, Валожын

там, дзе ты...

СУБОТА, 19 СНЕЖНЯ

1 БЕЛАРУСЬ 1

7.10 Існасць.
7.35 Слова Мітрапаліта Паўла на дзень Свяціцеля Мікалая Цудатворца.
7.45, 21.40 Меладрама «Каханне нечакана нойдзе».
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.40 Трансфармацыя.
10.15 «50 рэцэптаў першага».
10.55 Выйсце ёсць.
11.30 «Кацярына Вялікая».
12.10 «Здароўе». Ток-шоу.
12.55 Нашы.
13.10, 15.45 Дэтэктыў «Неверагодныя прыгоды Аліны». 1—4-я серыі.
15.15 Краіна.
21.00 Панарама.
1.00 Дзень спорту.

2 БЕЛАРУСЬ 2

6.50 М/с «Сябры анёлаў».
7.25 Навуковае шоу прафесара Адкрывашкіна.
7.55 Серыял «Мая цудоўная нянька».
10.05 Азбука смаку.
10.40 М/с «Сябры анёлаў».
11.45 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
13.45 Капейка ў капейку.
14.20 «Арол і Рэшка. Шопінг». Стайл-шоу.
15.20 «Вулічная магія». Рэаліці-шоу.
16.30 «Бітва экстрасэнсаў. Вайна тытанаў».
18.45 Трылер «Ван Хельсінг».

21.05 Тэлебарометр.
21.10 Меладрама «Іншаземка».
22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
23.30 Хачу ў тэлевізар!

23.35 «Арол і Рэшка. Нязведаная Еўропа». Трэвел-шоу.
0.35 Фэнтэзі «Усемагутныя Джонсаны». Заклучная серыя.

3 БЕЛАРУСЬ 3

8.00, 13.35, 16.15, 23.55 «Калейдаскоп».
8.15, 13.50, 16.30 «Размаўляе па-беларуску».
8.20 «Вяртанне рэзідэнта». Дэтэктыў.
10.35 «Брэсцкая крэпасць». Дак. фільм.
11.20 «Брэсцкая крэпасць». Драма.
14.25 «Да мяне, Мухтар!» Прыгоды.
15.45 «Камертон». Галоўны рэжысёр Брэсцкага акадэмічнага тэатра драмы, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі Аляксандр Козак.
16.35 «Уся каралеўская раць». Дэтэктыў. 1—3-я серыі.
20.00 Леанід Млечын прадстаўляе. «Сусветныя тайны». «Хто забіў сенатара, або Сапраўдная гісторыя ўсёй каралеўскай раці». Дак. фільм.
20.40 «Калыханка».
21.00 «Дазвольце расказаць!» Паэт, кампазітар, заслужаны артыст Расіі Яўген Шахрай.
21.15 «Край». Драма.
23.20 «Бард-парад».

5 БЕЛАРУСЬ 5

7.30 PRO спорт. Навіны.
7.40 Хакей. Ароса-чэлендж. Швейцарыя — Нарвегія.
9.30 Хакей. Ароса-чэлендж. Славакія — Беларусь.
11.25 Бятлон. Этап Кубка свету. Паклюка. Спрынт. Жанчыны.
13.05 Бятлон. Этап Кубка свету. Паклюка. Гонка пераследу. Мужчыны.
13.55 Свет англійскай прэм'ер-лігі.
14.25 Піт-стоп.
14.50 Футбол. На шляху да ЧС-2018. Відэачасопіс.

ВТВ ВТВ

6.00 «Паспеець за 24 гадзіны».
7.00, 4.30 Скетч-шоу «Адна за ўсіх».
7.30 М/ф «Смяшарыкі».
7.45 М/ф «Маша і мядзведзь».
8.00, 16.30 «Ералаш».
9.00 Серыял «Вароніны».
10.00, 1.00 «Турбаміксер».
12.00 Камедыя «Прыгоды Філібера».
14.00, 23.00 Скетч-шоу «Даеш моладзь».
14.30 «Вялікая маленькая зорка».
15.30 Кулінарнае шоу «Майстаршэф. Дзеці».
17.00, 0.30, 4.00 Скетч-шоу «6 кадр».
17.30 «Уральскія пельмені».
20.30 Трылер «Ларго Вінч: пачатак».
22.45 Скетч-шоу «Даеш моладзь».
23.30 «Дзікія гульні».
3.30 «Лаві момант».
5.00 Серыял «Сваціці».

КУЛЬТУРА КУЛЬТУРА

6.30 «Еўраныюс».
10.00 «Свяціцель Мікалай. Каб смутак ператварыўся ў радасць». Дак. фільм.
10.35 «60 дзён». Маст. фільм.
11.50 «Жанчыны». Любімае кіно». Дак. Фільм.
12.45 «Агатавы капрыз Імператрыцы». Дак. фільм.
13.15 Фестываль «Факел», Сочы-2015. «Мары спраўджаюцца». Дак. фільм.
14.10 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму. Нефрантавыя нататкі».
14.40 «Ключы ад аркестра». В.-А. Моцарт. Сімфонія № 40.
16.15 «Больш, чым каханне». Сава Куліш і Варвара Арбузава.
17.00 Навіны культуры з Уладзіславам Фляркоўскім.
17.30 Выдатныя пісьменнікі Расіі. Юрый Левітанскі. Вечар у Канцэртнай студыі «Астанкіна». Запіс 1994 года.
18.20 «Рамантыка раманса». «Рускія народныя песні».

19.15 «Наглядальнік». Спецвыпуск.
20.10 Да 110-годдзя з дня нараджэння Язэпа Хейфіца. «Дрэнныя добры чалавек». Маст. фільм.
21.45 100 гадоў з дня нараджэння спяваккі. «Невядомая Пяф». Дак. фільм.
23.00 «Белая студыя».
23.45 Кіно на ўсе часы. «Гэта цудоўнае жыццё». Маст. фільм.
1.55 «Птушыны рай. Агёльскі нацыянальны парк». Дак. фільм.

НАСТАЛЬГІЯ НАСТАЛЬГІЯ

6.00 «Спеем, сябры!» з Таццянай Візбар. Ксенія Полцева. 2007 год.
6.55, 8.25, 9.40, 11.00, 13.00, 15.40, 17.00, 19.15, 20.20, 21.40, 23.00, 1.10, 2.30, 3.40, 5.00 Музычная настальгія.
8.00 Маст. фільм «Маладажон».
8.45, 14.45, 2.45 Кінчасопіс «Хачу ўсе ведаць!».
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час».
10.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР».
12.00, 18.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1991. Паўтор ад 2008 года.
13.30 Маст. фільм «Юлька».
16.00 «Колба часу».
19.30 Дак. фільм «Міхаіл Шамякін. Сповідзь мастака».
21.00 «Быў час». 2008 год.
22.00 Маст. фільм «Мае дарогі».
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Асаблівае нацыянальнае эліты». 2006 год.
1.25 Маст. фільм «Пагоня».

EUROSPORT II EUROSPORT

5.00, 23.00 Байцоўскі клуб.
7.00 WATTS!
8.00 Снукер. Еўратур. GIBRALTAR OPEN. Фінал.
9.30, 15.30, 18.00, 21.00, 3.00 Бятлон. Кубак свету. Жанчыны.
10.30 Горныя лыжы. Кубак свету. Жанчыны.

15.20 Бятлон. Этап Кубка свету. Паклюка. Гонка пераследу. Жанчыны.
16.10 Баскетбол. НБА. «Сан-Антоніа» — «Кліперс».
18.10, 22.10 Хакей. Ароса-чэлендж.
20.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Манчэстэр Юнайтэд» — «Норвіч».
0.25 Еўрапейскі покерны тур.

АНТ АНТ

7.00 «Суботняя раница».
8.00, 9.00, 16.00, 20.30 Нашы навіны.
9.05 М/с «Смяшарыкі. Новыя прыгоды».
9.25 «Здароўе».
10.30 «Смак».
11.05 «Ідэальны рамонт».
12.05 «Разумніцы і разумнікі».
12.50, 16.20 Серыял «Начныя лаптаўкі».
16.15, 21.00 Навіны спорту.
16.50 «Вольга Аросева. Рэцэпт яе шчасця».
17.50 «Тэорыя змовы».
18.50 «Афтар жжот!»
21.05 «Сёння вечарам».
22.35 Меладрама «Выпадковы раман».
0.20 Маст. фільм «Зніклая імперыя».

СТБ СТБ

6.20 Фінал Міжнароднай лігі КВЗ.
8.05 «Тайны Чапман».
9.00 «Разумней не прыдумаеш з Міхаілам Марфіным». «Сезон цудаў».
10.00 «Сакрэтныя тэрыторыі».
11.00 «Мінск і мінчане».
11.35 «Далёкія сваякі».
11.50 «Салдаты 7». Серыял.
13.30, 16.30, 19.30 «24 гадзіны».
13.40, 0.30 Маст. фільм «Шарада».
15.40 «Вадзіць па-руску».
15.55 «Вялікі горад».
16.40 «Наша справа».
16.55 Канцэрт Міхаіла Задорнава.
17.40 Маст. фільм «Любоў да сабак абавязковая».

11.00, 16.15, 21.45, 2.00 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
12.00, 18.30, 3.30 Бятлон. Кубак свету. Мужчыны.
14.00, 19.00, 4.00 Горныя лыжы. Кубак свету. Мужчыны.
20.00, 1.00 Зімовыя віды спорту.

КОМЕДИЯ КАМЕДИЯ

6.00, 9.40, 17.45, 22.00, 3.00 Серыял «Былыя».
6.25 Меладрама «Ажанюся на першай сустрэчай».
8.00 Камедыя «Гамбіт».
10.35 Камедыя «Горка».

12.20 Камедыя «Шалёныя прэпады».
14.00 Камедыя «Што, калі Санта...?».
15.45, 0.45, 5.45 Скетчком «Паміж намі».
16.00 Камедыя «Горка! 2».
18.40 Камедыя «12 калядных сабак. Цудоўнае выратаванне».
20.20 Камедыя «Чалавек-эльф».
23.10 Камедыя «Супернянь».
1.10 Камедыя «Шосты элемент».
4.00 Камедыя «Багіня».

ТВ3 ТВ3

6.00 М/ф.
9.50 «Дачныя гісторыі».
10.40 «Сто пытанняў даросламу».
11.30 «Прокіно».
11.40 «Хронікі маскоўскага побыту».
12.30 «Доказ віны».
13.05, 1.00 «Цудоўнае стагоддзе». Серыял
17.15 «Турба». М/ф.
18.40 «Лінія абароны».
19.15 «Знак лёсу». Меладрама.

20.00 «СТБ-спорт».
20.10 Трылер «Трохвугольнік».
21.55 «Дакументальны праект»: «Вялікія тайны старажытных летапісаў».

МІР МІР

6.00 «Мільён пытанняў пра прыроду».
6.15, 8.40 М/ф.
6.45 Маст. фільм «Агонь, вада і медныя трубы».

8.10 «Саюзнікі».
9.00 «Ой, мамачкі».
9.30 «Няма праблем».
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Чаму я».
10.45 Маст. фільм «Гардэмарыны, наперад!».
16.15 Серыял «Школа выжывання ад адзінокай жанчыны з трыма дзецьмі ва ўмовах крызісу».
18.25 Серыял «Апостал».
0.15 «Культпрасвет».
1.00 «Дыяспары».
1.30 Маст. фільм «Гэтым вечарам анёлы плакалі».
3.00 Маст. фільм «Вясёлая моладзь».
4.35 Маст. фільм «Дзеці Дон-Кіхота».

БЕЛАРУСЬ РТР РТР—БЕЛАРУСЬ

7.00 «Пакой смеху».
7.30 Маст. фільм «А снег кружыць...».
11.00, 14.00 Весткі.
11.15 «Правілы руху».
12.10 Маст. фільм «Справа была ў Пянькове».
14.15 «Дзве жонкі».
15.10 «Асабістае. Барыс Ключоў».
15.40 Маст. фільм «Ілюзія шчасця».
19.00 «Карціна свету».

21.25 «Перавозчык 3». Маст. фільм.
23.25 «Сакрэтныя матэрыялы». Серыял.
4.40 «Мужчына і Жанчына. Адчуйце розніцу». Дак. фільм.

TV 1000 ТВ1000

5.20, 16.20 Меладрама «Шоўк».
7.20, 12.40 Камедыя «Аналізуй тое».
9.00 Драма «Полак».
11.10 Драма «Бабёр».
14.20 Драма «Джо».
18.20 Драма «Добрай ночы, Месяц».
20.00, 4.30 Меладрама «Бляск».
22.00 Фантастыка «2012».
0.40 Драма «Тайная цыга».
2.40 Трылер «Урачысты фінал».

РУССКОЕ КИНО ТВ1000 РУССКОЕ КИНО

6.20 Драма «Гульні матылькоў».
8.05 Камедыя «Хлопец з Марса».
9.45 Меладрама «Домік у сэрцы».
11.20 Камедыя «Дазвольце цябе пацалаваць... бацька нявесты».
13.00 Меладрама «Вернасць».
14.30 Баявік «Стрыттрэйсеры».
16.30 Прыгоды «Скарбы О.К.».
18.20 Баявік «Зваротны адлік».
20.20 Маст. фільм «Мама».
22.10 Камедыя «8 новых спатканняў».

19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.55 «Галоўная сцэна». Паўфінал.
23.15 Маст. фільм «Мірт звычайнай».

НТБ—БЕЛАРУСЬ

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 8.20 Серыял «Адвакат».
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сёння.
8.50 «Урачэбныя тайны плюс».
9.25 «Справа густу».
10.25 «Галоўная дарога».
11.00 «Кулінарны паядынак».
11.55 «Кватэрнае пытанне».
13.20 «Я худзею!»
14.15 «Ежа жывая і мёртвая».
«Мяса».
15.10, 16.20 Серыял «Гадзіна Волкава».
18.05 «Следства вялі...»
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
20.00 «Новыя рускія сенсацыі».
20.55 «Ты не паверыш!»
21.50 «50 адценняў. Бялова».
22.50 Маст. фільм «Небяспечная сувязь».
0.45 «Час Г».

8 КАНАЛ 8 КАНАЛ

9.00, 13.50, 19.05, 21.00, 23.55 Надвор'е.
9.05 М/ф.
9.20 Серыял «Каханне імператрыцы».
10.20, 10.45, 15.55, 17.30 «Хатняя крама».
10.35 «Даведнік па краінах і кантынентах».
11.00 Камедыя «Пра беднага гусара замоўце слова».
13.55 Драма «Дарагая Алена Сяргееўна».
15.35 Мультипарад.
16.00 «Адшукваецца адпачынак».
16.30 Серыял «Альф».
17.40 Камедыя «Мармадзюк».
19.10 Трылер «Доўгае пздзенне».
20.50 «Вечарніца».
21.05 «Фэшн is my прафэшн».
21.15 Драма «Палонныя».

0.10 Трылер «Юлечка. Смяротныя ўрокі».
2.00 Меладрама «Яшчэ адзін год».
4.00 Трагікамедыя «Яно».

NATIONAL GEOGRAPHIC CHANNEL NATIONAL GEOGRAPHIC

6.00 Непаражалныя канструкцыі.
6.50, 12.35 Гульні розуму.
7.10 Займальная навука.
7.35, 11.50 Навуковыя недарэчнасці.
8.00 Золата Юкана.
8.45 Больш чым фокусы.
9.30 Дзікая прырода Амерыкі.
10.20, 14.10 Навука будучыні.
11.00 Касмічнае падарожжа «Хабла».
13.20, 20.15 Сканеры старажытнага свету.
14.50 Калі кракадзілы елі дыназаўраў.
15.40 Топ-10 мегамонстраў.
16.25 Ізмуруд за 400 мільёнаў долараў.
17.10 Шеклтан.
18.10 Тайны гісторыі.
18.40, 23.15, 3.00 Прырэд.
19.30 Горшае надвор'е ў гісторыі?
21.00, 0.45, 4.30 Рэальнасць або фантастыка?
22.30, 2.15 Вядомы Сусвет.
0.00, 3.45 Конкурс аўтамабіляў будучыні.

Discovery CHANNEL DISCOVERY

8.00, 15.15, 2.00, 6.25 Страсць да матараў.
8.50 Мяцежныя ледзянога возера.
9.45 Смяротны ўлоў.
10.40 Драпежныкі буйным планам.
11.35 Склады.
12.30, 23.00 Стальныя хлопцы.
13.25 Бітва за нерухомае.
14.20 Мяцежны гараж.
16.10, 0.00, 5.35 Кубінскі хром.
17.05 Майстэрня «Фантом Уоркс».
22.00 Дзікая кухня.
1.00 Голья і напалоханыя.
3.00 Хуткія і гучныя.
4.00 Бітва РЭТ-родаў.
4.50 Разбуральнікі легенд і тыдзень акул.
7.13 Трой.

■ Замор'е

У КАЛУМБІІ ЗНАЙШЛІ ГАЛЕЁН СА СКАРБАМ

Калумбія знайшла абломкі іспанскага галеёна «Сан-Хасэ», які патануў каля берагоў Картахены. Мяркуецца, што на яго борце груз смарагдаў, залатых і сярэбраных манет. Пра гэта паведаміў прэзідэнт краіны Хуан Мануэль Сантас.

Прэзідэнт Калумбіі таксама заявіў, што дакладныя каардынаты знаходкі і метады, з дапамогай якіх удалося знайсці галеён, з'яўляюцца «дзяржаўнай таямніцай», і ён яе не выдае. Сантас падкрэсліў, што карабель знайшлі «ў ніколі раней не гаданым месцы».

«Сан-Хасэ» затануў у 1708 годзе ў Карыбскім моры каля партовага горада-крэпасці Картахена. Ён быў часткай флоту караля Філіпа V, які ваяваў з англічанамі падчас вайны за іспанскую спадчыну. Паводле сведчанняў гістарычных крыніц, «Сан Хасэ» вёз 11 мільёнаў залатых дублонаў, брыльянтаў і іншых каштоўнасцяў. З патанулым галеёнам звязаны юрыдычныя спрэчкі. Раней амерыканская кампанія

Sea Search Armada, якая спецыялізуецца на падводных пошукавых работах, падала іск супраць Багаці, аспрэчваючы права ўласнасці на рэшткі карабля. Фірма заявіла, што ў 1981 годзе яна вызначыла месца, дзе судна затанула. Тады SSA і ўрад былі партнёрамі і, па міжнародным звычаі, пагадзіліся падзяліць любыя каштоўнасці, якія могуць быць атрыманымі. Аднак пазней улады краіны заявілі, што скарбы будуць належаць Калумбіі. У 2011 годзе амерыканскі суд абвясціў галеён уласнасцю калумбіійскай дзяржавы. Як адзначае The Guardian, кошт скарбу ацэньваецца ў суму каля аднаго мільярда фунтаў стэрлінгаў (каля паўтара мільярда долараў ЗША). Паводле іншых крыніц, кошт гэтага грузу можа класіфіцыравацца ад 5 да 17 мільярдаў долараў. Гэта самы буйны са скарбаў, якія патанулі ў Карыбскім моры ў каланіяльную эпоху.

ЦАЦКІ НА 41 ТЫСЯЧУ

Новы год і Каляды яшчэ не зусім блізка, але некаторыя аматары свят рыхтуюцца да іх загодзя, і як рыхтуюцца!

Напрыклад, жыхарка горада Суонсі (Уэльс) Сільвія Поўл упрыгожыла столь гасцінай свайго дома 2530 каляднымі цацкамі коштам на 41 тысяччу долараў. Працэс аздаблення заняў у жанчыны тры месяцы, таму яна пачала развешваць шары яшчэ ў верасні. 73-гадовая брытанка пачала збіраць сваю калекцыю ў 1999 годзе і штогод ўпрыгожвае сваё жыллё. Яна можа пахваліцца рэдкімі цацкамі ў выглядзе чырвонага лонданскага аўтобуса, нью-ёркскага таксі, самалётаў, старамодных тэлефонаў, верталётаў і бляшанкі «Кока-колы». «Я люблю цацкі. Усе пачынаюць усміхацца, калі бачаць, як іх шмат на столі маеі гасцінай. Мае ўнукі гуляюць з рознымі цацкамі, і мы выдатна бавім час», — адзначыла жанчына. Брытанка штогод траціць каля 200 долараў на новыя ўпрыгажэнні.

Іван КУПАРВАС.

ЯК ДАПАМАГАЦЬ АДЗІН АДНАМУ І РАЗМАЎЛЯЦЬ ТАМНЕЙ?

У другой дэкадзе лістапада кампанія аператара мабільнай сувязі арганізавала маштабную дабрачынную акцыю ў школах сталіцы ў падтрымку Беларускага дзіцячага хоспіса. На гэты раз неспрымальны сапернікі на футбольным полі — гульцы БАТЭ і «Дынама-Мінск» — аб'ядналіся і разам са школьнікамі і іх бацькамі правялі дабрачынны флэшмоб «#velcombegom: Дзеці дзеля дзяцей». Футбалісты ўдзельнічалі ў спартыўных размінках, дзяліліся сакрэтамі свайго спартыўнага майстэрства перад вясьлімі бегавымі стартамі ў сталічнай школе №197, а ў гімназіі №29 правялі міні-футбольны матч з будучымі чэмпіёнамі.

У гэты дзень у акцыі прынялі ўдзел каля 1500 неабыхавых дзяцей і іх бацькоў. З раніцы адначасова ў 10 школах розных раёнаў горада Мінска школьнікі запрасілі сваіх бацькоў на незвычайныя спаборніцтвы. Славуітыя спартсмены — Аліна Талай, Антон Кушнір, Любоў Чаркашына, Мікалай Мірны, Людміла Ваўчок і Наталля Цылінская — таксама праводзілі з вучнямі размінкі і бегавыя спаборніцтвы. Такім чынам дзеці і спартсмены прыцягвалі ўвагу да важнай праблемы: грошы на заканчэнне будаўніцтва новага будынка для хоспіса неабходна сабраць у найбліжэйшы час, інакш комплекс давядзеца закансерваваць на нявызначаны тэрмін.

Больш за ўсё ўдзельнікаў сабрала гімназія №35. Тут прайшлі асноўныя мерапрыемствы дабрачыннай спартакіады «#velcombegom: Дзеці дзеля дзяцей». Ганаровым гасцем і хэдлайнерам спаборніцтваў выступіла бронзавы прызёр чэмпіянату свету па лёгкай атлетыцы 2015 года, «пасол добра» кампаніі velcom Аліна Талай. У суботу Аліна адклала трэніроўкі ў Аўстрыі, каб на дзень прыля-

цець у Мінск — падтрымаць хоспіс.

«Хачу нагадаць, што наша сённяшняе спартыўнае спаборніцтва — сімвалічнае, — сказала Аліна, вітаючы ўдзельнікаў флэшмобу. — Мы не спаборнічаем адзін з адным за прызы. Мы вучымся быць моцнымі і дапамагаць тым, хто ў гэтым мае патрэбу».

Каб звярнуць да праблемы хоспіса ўвагу сваіх бацькоў, вучні перадавалі ім сімвалічныя папярковыя SMS дапамогі. На іх былі напісаны пажаданні для хворых дзяцей. Таты і мамы, у сваю чаргу, ператваралі іх у сапраўдныя — адпраўлялі на кароткі нумар 2015.

У іншых школах, якія ўдзельнічалі ў акцыі, вядомыя людзі, а таксама алімпійскія і паралімпійскія прызёры вучылі хлопчыкаў і дзяўчатак гуляць у камандзе, клапаціцца адно пра аднаго і не адступаць перад цяжкасцямі.

Кампанія velcom, у сваю чаргу, уручала маленькім вучням прыемныя падарункі. Напрыклад, вучні школы №12, дзе знаходзіцца рэсурсны цэнтр для дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, атрымалі ад кампаніі спартыўныя майкі, ліхтарыкі і іншыя сувеніры.

«Я ніколі не быў у хоспісе, — сказаў Даніла, вучань гімназіі №35. — Але мне б вельмі хацелася дапамагчы. Я не ўрач, каб кагосьці вылечыць, і не будаўнік, каб прыйсці і нешта пабудаваць. Адзінае, што я магу — папрасіць: мама і тата, усе, хто тут прысутнічае, дастаньце, калі ласка, свае тэлефоны і адпраўце SMS дапамогі #velcombegom або патэлефануйце на кароткі нумар velcom 2015. Так вы пералічыце 10 тысяч рублёў на новы будынак для цяжкахворых дзяцей. Было б выдатна, калі б такія ж хлопчыкі і дзяўчаткі сустрэлі Калюды ў новым зручным будынку».

Спаборніцтвы ва ўсіх мінскіх школах скончыліся аднолькава. Хлопцы і дзяўчаты фатаграфаваліся з вядомымі чэмпіёнамі, бралі ў іх аўтографы. Бацька Максіма Мір-нага доўга адказваў на пытанні дарослых аб тым, як выхаванне пераможцу. А чэмпіён-фрыстайліст Антон Кушнір пакінуў разам з хлопцамі запіс у Музеі алімпійскай славы. Бацькі вучняў у гэты час актыўна адпраўлялі SMS дапамогі са сваіх тэлефонаў.

Спартыўнае свята стала важнай часткай вялікай дабрачыннай кампаніі #velcombegom, якая стартвала сёлета ў жніўні.

Сёння, дзякуючы ініцыятывам velcom, на завяршэнне будаўніцтва новага будынка дзіцячага хоспіса для цяжкахворых дзяцей удалося сабраць больш за 420 млн рублёў. Кампанія адкрыла спецыяльны кароткі нумар дапамогі 2015, каб любы абанент velcom мог ахвяраваць на будаўніцтва 10 тысяч рублёў.

«За некалькі месяцаў акцыі на кароткі нумар 2015 ўжо даслалі ахвяраванні больш за 40 тысяч неабыхавых абанентаў velcom, — паведаміў нам начальнік аддзела карпаратыўных камунікацый velcom Вячаслаў Смірноў.

Прадстаўнікі БАТЭ ўзнагароджваюць будучых чэмпіёнаў

Унутры сеткі званкі... таннеюць

Правядзенне гэтай дабрачыннай кампаніі не стане адзінай акцыяй, якую velcom ладзіць разам са сваімі абанентамі. Гэта філасофія кампаніі. Больш за тое, калі мабільны аператар просіць сваіх абанентаў, як адну вялікую сям'ю, паўдзельнічаць у высакароднай справе дзеля дзяцей, то потым ён прапануе сваім кліентам нейкую палётку наўзамен. Так, з першых дзён снежня па васьмі асноўных тарифных планах кампанія істотна знізіла кошт званкоў менавіта ўнутры сваёй мабільнай сеткі. Нагадаю, што сумарна тарифнымі планами «Бізнес +», «BUSINESS.PRO», «Smart Прэм'ера», «Smart 1, 2 і 3», «Карпаратыўны Smart Прэм'ера» і «Карпаратыўны Smart 3» у сукупнасці карыстаюцца больш за мільён чалавек у Беларусі.

Дарэчы, «Smart 1» з'яўляецца самым папулярным тарифным планам лінейкі Smart, якім цяпер карыстаюцца больш за паўмільёна абанентаў. Дык вось, па гэтым тарифным плане кошт хвіліны званкоў унутры сеткі да першага снежня складаў 365 рублёў, а цяпер ён знізіўся і складае ўсяго 199 рублёў. Больш за тое, па «Smart 1» у снежні ў тры разы павялічваецца колькасць бясплатных хвілін ва ўсе мабільныя сеткі (было 200, а стала 600).

Увогуле лічыцца, што кліентамі кампаніі з'яўляюцца даволі «прасунутыя» карыстальнікі, якія ўмеюць лічыць грошы. Разам з тым вышэй узгаданыя акцыі паказваюць, што абаненты velcom маюць добрыя сэрцы і ўмеюць дапамагаць.

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@sviazda.by

Аліна ТАЛАЙ сярод вучняў сталічнай гімназіі №35.

Горячее предложение

11 и 18 декабря

20% скидка

на непродовольственные товары с розничной ценой свыше 10000 рублей*

С условиями акции можно ознакомиться на сайте: www.univermagbelarus.by и по телефонам: (017) 295-11-11, 295-11-12.

УНИВЕРМАГ
БЕЛАРУСЬ

Жилуновича, 4
ст. метро Партизанская

режим работы:
9.00-22.00

Селицкого, 105 режим работы:
10.00-20.00

ТКУП «Универмаг Беларусь» УНП 100098469

ПРАВИЛА РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Маленькие победы – большие награды»

1. Наименование рекламной игры.
 - 1.1. Настоящая рекламная игра называется «Маленькие победы – большие награды» (далее – Игра) и проводится в соответствии с условиями настоящих правил (далее – Правила) согласно требованиям законодательства Республики Беларусь без взимания с участников Игры платы.
 2. Сведения об организаторе.
 - 2.1. Организатором рекламной игры «Маленькие победы – большие награды» является Общество с ограниченной ответственностью «Яскрава», УНП 191548102, зарегистрировано 16 ноября 2011 г. решением Минского городского исполнительного комитета в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191548102 (далее – Организатор).
 - 2.2. Юридический адрес и местонахождение Организатора: 220073, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Ольшевского, 22, пом. 20, к. 46.
 3. Территория проведения Игры – Республика Беларусь.
 4. Период проведения Игры.
 - 4.1. Игра проводится в период с 14 декабря 2015 г. по 31 марта 2016 г., включая период розыгрыша и вручения призов.
 5. Состав комиссии по проведению Игры.

1	Председатель комиссии	Крашенин Александр Валерьевич, управляющий ООО «Яскрава»
2	Члены комиссии	Ерохин Вадим Витальевич, специалист отдела рекламных проектов ЗАО «Сэлмон-Графикс»
3		Стельмах Александр Петрович, заместитель директора ООО «Медиа Крама» по правовым вопросам
4		Черненко Павел Леонидович, управляющий ЗАО «Сэлмон-Графикс»
5		Богдусевич Ирина Сергеевна, ведущий специалист отдела рекламных проектов ЗАО «Сэлмон-Графикс»

6. Наименование товаров (работ, услуг) или их групп, в целях стимулирования реализации которых проводится Игра.
 - 6.1. Игра проводится в целях стимулирования осуществления безналичных расчетов (далее – безналичные операции) физических лиц с использованием всех видов банковских платежных карточек Visa. При использовании в Правилах термин «банковская платежная карточка» используется в значении, определенном статьей 273 Банковского кодекса Республики Беларусь.
 7. Участники Игры.
 - 7.1. Участниками Игры могут быть физические лица, граждане Республики Беларусь достигшие 18 лет, а также иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь и постоянно проживающие на территории Республики Беларусь, достигшие 18 лет.
 - 7.2. Участниками Игры не могут быть лица, состоящие в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) таких лиц, их близкие родственники, лица, находящиеся с такими лицами в отношениях свойства, а также члены комиссии по проведению Игры.
 8. Условия участия в Игре.
 - 8.1. Для участия в Игре необходимо:
 - 8.1.1. в период с 00 часов 00 минут 14 декабря 2015 г. по 23 часа 59 минут 29 февраля 2016 г. включительно:
 - 8.1.1.1. совершить на территории Республики Беларусь безналичную операцию с использованием банковских платежных карточек Visa любого вида, по оплате товаров/работ/услуг в белорусских рублях на любую сумму, за исключением операций:
 - 8.1.1.1.1. по снятию наличных денежных средств;
 - 8.1.1.1.2. совершенных в сети Интернет (интернет-банкинг и прочие способы оплаты в сети Интернет);
 - 8.1.1.1.3. совершенных посредством услуг мобильного банкинга;
 - 8.1.1.1.4. совершенных посредством банкоматов и инфокиосков;
 - 8.1.1.1.5. по переводу денежных средств с одной банковской платежной карточки на другую банковскую платежную карточку;
 - 8.1.1.1.6. по погашению кредитов, оплате налогов и коммунальных платежей;
 - 8.1.1.1.7. по размещению (пополнению) депозитов и оплате банковских комиссий;
 - 8.1.1.1.8. совершенных в кассах отделений банков.
 - 8.1.1.2. заполнить регистрационную форму на русском языке на Интернет-сайте www.visa.com.by (далее – Сайт) и зарегистрировать ее в соответствующий период, согласно периода регистрации данных для розыгрышей, указанных в п.10.1.1.-10.1.4. Регистрационная форма содержит поля, обязательные для заполнения:
 - 8.1.1.2.1. фамилия, имя, отчество участника (полностью);
 - 8.1.1.2.2. контактный номер телефона участника;
 - 8.1.1.2.3. адрес электронной почты участника (будет использован Организатором при уведомлении участника о выигрыше);
 - 8.1.1.2.4. номер карт-чека (согласно соответствующему карт-чеку);
 - 8.1.1.2.5. дата карт-чека (дата совершения безналичной операции согласно соответствующему карт-чеку);
 - 8.1.1.2.6. сумма карт-чека.
 - 8.1.2. ознакомиться с Правилами;
 - 8.1.3. сохранять карт-чек безналичной операции в течение всего периода проведения Игры (п. 4.).
 - 8.2. Каждая уникальная безналичная операция, зарегистрированная на Сайте и соответствующая условиям Игры, участвует в розыгрыше призов один раз, согласно порядку проведения розыгрыша (п.10.).
 - 8.3. Регистрация каждой новой уникальной безналичной операции осуществляется через заполнение новой регистрационной формы на Сайте.
 - 8.4. В случае если уникальная безналичная операция будет зарегистрирована на Сайте более одного раза, она будет приниматься для участия в розыгрыше только один раз – по факту первой регистрации данных уникальной безналичной операции в регистрационной форме Сайта и участвовать в розыгрыше на основании такой регистрации (повторная регистрация одного и того же карт-чека не принимается к участию в розыгрыше).
 - 8.5. Не является основанием для участия в Игре:
 - 8.5.1. безналичные операции, совершенные до и после периода, указанного в п. 8.1.1.;
 - 8.5.2. операции по снятию наличных денежных средств;
 - 8.5.3. операции, совершенные в сети Интернет (интернет-банкинг и прочие способы оплаты в сети Интернет);
 - 8.5.4. операции, совершенные посредством услуг мобильного банкинга;
 - 8.5.5. операции, совершенные посредством банкоматов и инфокиосков;
 - 8.5.6. операции по переводу денежных средств с одной банковской платежной карточки на другую банковскую платежную карточку;
 - 8.5.7. операции по погашению кредитов, оплате налогов и коммунальных платежей;
 - 8.5.8. операции по размещению (пополнению) депозитов и оплате банковских комиссий;
 - 8.5.9. операции, совершенные в кассах отделений банков.
 9. Состав и размер призового фонда.

№ п/п	Наименование призов, участвующих в розыгрыше	Кол-во (шт.)	Сумма за 1 ед. (бел. руб.)	Сумма всего
1	Сертификат на покупку в магазинах «Электросила» ООО «Электросервис и Ко» товаров на сумму 9 000 000 бел. руб. сроком действия до 17.05.2016 г. + денежная сумма в размере 1 214 828 бел. руб.	50	10 214 828	510 741 400

- 9.1. Призовой фонд Игры составляет сумму в размере 510 741 400 (Пятьсот десять миллионов семьсот сорок одна тысяча четыреста) белорусских рублей и формируется за счет денежных средств и имущества Организатора.
 10. Порядок проведения розыгрыша призового фонда.
 - 10.1. Всего за период проведения Игры Организатором проводится 4 (четыре) розыгрыша призового фонда:
 - 10.1.1. Первый розыгрыш состоится 06 января 2016 г. в 15:00 по безналичным операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 14 декабря 2015 г. по 23 часа 59 минут 29 декабря 2015 г. включительно. В первом розыгрыше будут разыграны призы, указанные в п. 9., Таблице 2 в количестве 10 (десяти) штук;
 - 10.1.2. Второй розыгрыш состоится 20 января 2016 г. в 15:00 по безналичным операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 14 декабря 2015 г. по 23 часа 59 минут 12 января 2016 г. включительно. Во втором розыгрыше будут разыграны призы, указанные в п. 9., Таблице 2 в количестве 10 (десяти) штук;
 - 10.1.3. Третий розыгрыш состоится 03 февраля 2016 г. в 15:00 по безналичным операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 13 января 2016 г. по 23 часа 59 минут 26 января 2016 г. включительно. В третьем розыгрыше будут разыграны призы, указанные в п. 9., Таблице 2 в количестве 10 (десяти) штук;
 - 10.1.4. Четвертый розыгрыш состоится 10 марта 2016 г. в 15:00 по безналичным операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 27 января по 23 часа 59 минут 29 февраля 2016 г. включительно. В четвертом розыгрыше будут разыграны призы, указанные в п.9., Таблице 2 в количестве 20 (двадцати) штук.
 - 10.2. Место проведения розыгрыша призов: центральный холл, торгово-развлекательный центр «ARENACity», г. Минск, пр-т Победителей, 84.
 - 10.3. Для осуществления розыгрыша Организатор присваивает всем регистрациям безналичных операций, соответствующим Правилам, уникальные номера (далее – номера) в хронологическом порядке согласно дате и времени регистрации безналичных операций на Сайте (далее – массив).
 - 10.4. Для определения выигрышных номеров Организатор использует лототрон и набор шаров в количестве 10 (десяти) штук с цифрами от 0 (нуля) по 9 (девяти).
 - 10.5. Определение выигрышных номеров происходит путем их формирования слева направо из цифр в шарах, поочередно извлекаемых из лототрона.
 - 10.6. Для определения цифры первого слева разряда выигрышного номера Организатор помещает в лототрон шары с цифрами от 0 (нуля) до цифры, соответствующей первой слева цифре последнего по порядку номера в массиве. Организатор извлекает из барабана один шар. Цифра из извлеченного шара вносится в протокол и записывается в первый слева разряд формируемого выигрышного номера.
 - 10.7. Далее в лототрон загружаются все десять шаров, шары перемешиваются, и из лототрона извлекается шар, цифра в котором определяет цифру следующего разряда выигрышного номера. Производится проверка на наличие полученной комбинации цифр разрядов в соответствующих разрядах номеров массива и, при наличии совпадения, цифра вытянутого шара записывается в соответствующий разряд выигрышного номера. В обратном случае извлеченный шар с цифрой не возвращается в лототрон, и Организатор извлекает следующий шар. Шары извлекаются до тех пор, пока полученная комбинация цифр разрядов не попадает в диапазон цифр соответствующих разрядов номеров в массиве.
 - 10.8. Для обеспечения проведения розыгрыша Организатор в каждом розыгрыше осуществляет определение резервных выигрышных номеров массива способом, определенным в п.10.4.-10.7.
 - 10.8.1. В первом, втором и третьем розыгрыше производится определение резервных выигрышных номеров из массива в количестве 5 (пяти) номеров в каждом розыгрыше;
 - 10.8.2. В четвертом розыгрыше производится определение резервных выигрышных номеров из массива в количестве 10 (десяти) номеров;
 - 10.8.3. Выигрышные резервные номера в каждом розыгрыше фиксируются в протоколе в хронологическом порядке их определения.
 - 10.9. Призы вручаются резервным победителям в случае, если:
 - 10.9.1. основной победитель отказывается от получения приза, о чем письменно извещает Организатора;
 - 10.9.2. основной победитель указал недостоверную информацию при регистрации безналичной операции на Сайте;
 - 10.9.3. победитель нарушает (не выполняет) условия Правил (в том числе не предоставляет необходимые подтверждающие документы, указанные в Правилах, в сроки и в порядке, установленном Правилами);
 - 10.9.4. победитель нарушает сроки получения приза, установленные Правилами (п. 11.5., п. 11.6.).
 11. Срок и способ информирования победителей розыгрыша, место, порядок и сроки вручения призов.
 - 11.1. Организатор уведомляет победителей о выигрыше по электронной почте, а также, дополнительно, по контактным номерам телефонов, указанным участниками при регистрации безналичной операции в регистрационной форме на Сайте:
 - 11.1.1. победителей первого розыгрыша – до 10 января 2016 г. включительно;
 - 11.1.2. победителей второго розыгрыша – до 24 января 2016 г. включительно;
 - 11.1.3. победителей третьего розыгрыша – до 07 февраля 2016 г. включительно;
 - 11.1.4. победителей четвертого розыгрыша – до 14 марта 2016 г. включительно.
 - 11.2. При условии возникновения необходимости вручения призов резервным победителям Организатор уведомляет резервных победителей о выигрыше по электронной почте, а также, дополнительно, по номерам контактных телефонов, указанным участниками при регистрации безналичной операции в регистрационной форме на Сайте:
 - 11.2.1. резервных победителей первого розыгрыша – до 24 января 2016 г. включительно;
 - 11.2.2. резервных победителей второго розыгрыша – до 07 февраля 2016 г. включительно;
 - 11.2.3. резервных победителей третьего розыгрыша – до 21 февраля 2016 г. включительно;
 - 11.2.4. резервных победителей четвертого розыгрыша – до 24 марта 2016 г. включительно.

- 11.3. Победители/резервные победители могут получить выигранные ими призы по адресу местонахождения Организатора (г. Минск, ул. Ольшевского, 22, пом. 20, к. 46) в рабочие дни, с 10:00 до 17:00, предоставив Организатору лично:
 - 11.3.1. свои паспортные данные (данные вида на жительство): ФИО, серия и номер паспорта (вида на жительство), дата выдачи, орган, выдавший паспорт (вид на жительство), идентификационный номер, адрес регистрации;
 - 11.3.2. оригинал карт-чека выигрышной безналичной операции;
 - 11.3.3. банковскую платежную карточку, по которой была совершена соответствующая выигрышная безналичная операция;
 - 11.3.3.1. в случае закрытия карт-счета на момент получения приза – прекративший действие оригинал договора на открытие карт-счета, к которому относилась банковская платежная карточка, по которой была совершена соответствующая выигрышная безналичная операция.
 - 11.4. В случае если победитель не может получить приз лично, приз может получить его законный представитель (доверенное лицо), предоставив лично:
 - 11.4.1. свои паспортные данные (данные вида на жительство): ФИО, серия и номер паспорта (вида на жительство), дата выдачи, орган, выдавший паспорт (вид на жительство), идентификационный номер, адрес регистрации;
 - 11.4.2. доверенность от победителя на получение приза, заверенную нотариально;
 - 11.4.3. оригинал карт-чека выигрышной безналичной операции;
 - 11.4.4. банковскую платежную карточку, по которой была совершена соответствующая выигрышная безналичная операция;
 - 11.4.4.1. в случае закрытия карт-счета на момент получения приза – прекративший действие оригинал договора на открытие карт-счета, к которому относилась банковская платежная карточка, по которой была совершена соответствующая выигрышная безналичная операция.
 - 11.5. Победители обязаны явиться для получения призов в следующие сроки:
 - 11.5.1. первого розыгрыша – в срок до 20 января 2016 г. включительно;
 - 11.5.2. второго розыгрыша – в срок до 03 февраля 2016 г. включительно;
 - 11.5.3. третьего розыгрыша – в срок до 17 февраля 2016 г. включительно;
 - 11.5.4. четвертого розыгрыша – в срок до 21 марта 2016 г. включительно.
 - 11.6. При условии возникновения необходимости вручения призов резервным победителям резервные победители обязаны явиться для получения призов в следующие сроки:
 - 11.6.1. первого розыгрыша – в срок до 29 января 2016 г. включительно;
 - 11.6.2. второго розыгрыша – в срок до 12 февраля 2016 г. включительно;
 - 11.6.3. третьего розыгрыша – в срок до 26 февраля 2016 г. включительно;
 - 11.6.4. четвертого розыгрыша – в срок до 30 марта 2016 г. включительно.
 - 11.7. Призы не подлежат замене. Выплата денежного эквивалента Призов не осуществляется. Ответственность Организатора по выдаче Призов ограничена количеством и видом призов, указанных в Правилах, и Положением об обращении Подарочных сертификатов в ООО «Электросервис и Ко».
 - 11.8. Организатор не несет ответственности за любые риски, связанные с повреждением призов и их эксплуатацией, возникшие после передачи призов Победителям.
 - 11.9. При получении призов победители несут все права и обязанности по уплате подоходного налога в бюджет Республики Беларусь. Начисление, удержание и перечисление подоходного налога проводится в порядке, установленном Особенной частью Налогового кодекса Республики Беларусь и осуществляется Организатором. Удержание с победителей подоходного налога, исчисленного Организатором в соответствии с законодательством Республики Беларусь, производится Организатором (выступающим налоговым агентом) в момент выдачи приза из денежной части приза (денежная часть приза удерживается Организатором для уплаты подоходного налога в установленном размере).
 12. Права и обязанности участников Игры.
 - 12.1. Принимая участие в Игре, участники подтверждают свое ознакомление и согласие со всеми условиями Правил, а также принимают на себя обязательство выполнять все требования Правил и законодательства, вытекающие из участия в Игре и/или связанные с получением призов.
 - 12.2. Участники соглашаются давать рекламные интервью об участии в Игре, в том числе по радио, телевидению, в Интернете и в иных средствах массовой информации, а также сниматься для изготовления графических рекламных материалов без уплаты за это какого-либо вознаграждения в рамках данной Игры.
 - 12.3. Факт участия в Игре подразумевает, что ее участники соглашаются с тем, что в рамках данной Игры их имена, фамилии, отчества, фотографии, аудио- и видеointервью и иные материалы о них могут быть использованы Организатором в целях проведения данной Игры. Все права, в том числе исключительные имущественные права, на такие интервью и результаты съемки будут принадлежать Организатору.
 - 12.4. Участники при заполнении регистрационной формы на Сайте обязаны вводить достоверную информацию. Организатор не несет ответственности за достоверность данных, внесенных участниками в регистрационную форму, а также за последствия внесения участником недостоверной информации в регистрационную форму.
 - 12.5. Победители, претендующие на получение призов, обязуются заполнить и подписать все необходимые для их получения документы, предоставляемые Организатором, выполнить все условия, предусмотренные Правилами, а также формальности, необходимые для получения призов.
 13. Наименование печатного издания средства массовой информации, для публикации Правил и результатов розыгрыша, сроки публикации.
 - 13.1. Правила Игры подлежат публикации в газете «Звезда» до начала Игры.
 - 13.2. Результаты розыгрышей Игры подлежат публикации в газете «Звезда» не позднее 31 марта 2015 г.
 14. Общие положения.
 - 14.1. Решения Организатора по всем вопросам, связанным с проведением Игры, а также результаты проведения Игры будут считаться окончательными и будут распространяться на всех участников.
 - 14.2. Во избежание сомнений компания Visa International Service Association и любые ее аффилированные лица не являются Организатором, не принимают участия в розыгрыше, а также определении победителей, не несут ответственности за соблюдение Организатором Правил, законодательства Республики Беларусь, а также не отвечают по претензиям участников Игры.
 - 14.3. Информацию об условиях участия и проведения Игры можно получить по телефону «горячей линии» +375(29) 196-17-16 с 10:00 до 17:00 в рабочие дни, а также на Интернет-сайте www.visa.com.by

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 2685 от 25.11.2015 г. выдано Министерством торговли Республики Беларусь.

■ Не прапусціце!

СУСТРЭЧА
З ДЗЕДАМ ЗІМНІКАМ
І БАБАЙ ЗАВІРУХАЙ

Культурна-турыстычнаму праекту «Сядзіба дзеда Зімнака і бабы Завірухі», у якім задзейнічаны практычна ўсе клубныя ўстановы Іўеўшчыны, спяўняецца 5 гадоў. У гэтыя дні завяршаецца падрыхтоўка чарговай навагодняй праграмы і, як заўсёды, не абыдзеца без новых «фішак» — фальклорных персанажаў, забаў і конкурсаў. Пра некаторыя з іх карэспандэнт «Звязды» паведаміла арганізатарка праекта, намеснік дырэктара Іўеўскага цэнтра культуры і вольнага часу Наталля МУДРЫК.

Рэзідэнцыя дзеда Зімнака і бабы Завірухі знаходзіцца ў вёсцы Залейкі, што літаральна на мяжы Іўеўскага і Лідскага раёнаў. Штогод да іх у госці прыязджаюць Дзед Мароз, родны брат Зімнака, і Снягурка. Прычым, мясціны тут не проста прыгожыя — казачныя! У тым сэнсе, што літаральна ўсюды можны ўбачыць вядомых фальклорных персанажаў. Ім тут так

камфортна, што з кожным годам герояў казак становіцца ўсё больш. Сёлета гэта памочнік Зімнака Гномік, Чырвоны Каптурок, Ліса-кума, Салавей-разбойнік, які жыве з гаспадыняй за-лейкаўскіх балот Кікімарай; Баба Яга, Кашчэй Несмяротны, Ямеля (зразумела, на печы) і іншыя. Яны сустрэнуцца дзецям на шляху да сядзібы дзеда Зімнака і бабы Завірухі падчас вандроўкі па сцежцы ў казачным лесе.

Дарэчы, касцюмы для сваіх герояў работнікі культуры шыюць самі, прычым так па-майстэрску, што любя-дорага глядзець. І на касцюм Чырвонага Каптурка, якія сёлета дэбютуе ў Залейках, і на ўбранне Кікімары. А як прыгожа будзе выглядаць Ліса!

На гэты раз у казачным лесе трэба будзе адшукаць... чарадзейныя навагоднія кветкі, якія растуць толькі тут. Пры гэтым дзецям прапануюць разгадаць на сваім шляху розныя загадкі, а сабраныя кветкі яны падораць бабе Завірусе, якая дала такое заданне Гноміку. Разам з дзедам Зімнакам яны ў сваёй сядзібе сустрэнуць дзяцей навагоднім спектаклем ля

ёлкі, які, зразумела, не абыдзеца без Дзеда Мароза, Снягуркі, гульняў, конкурсаў і вельмі смачных падарункаў. Праект супрацоўнічае з фабрыкай «Камунарка» і калі летась там зака-залі 1500 падарункаў, то сёлета — 2 тысячы.

— Хвалююся, каб усім хапіла, бо заявак на гэтую праграму маем ужо шмат, — кажа Наталля Мудрык.

Праграма вельмі падабаецца дзецям і дарослым. Прычым не толькі нашым землякам, але і масквічам, гасцям з Італіі, якія ўжо такса-ма пабывалі ў казачнай сядзібе дзеда Зімнака і бабы Завірухі.

— Мы нават пісьмы ад іх атрымлівалі пас-ля паездкі ў Залейкі, — ганарыцца Наталля Мудрык.

Пры гэтым важна і тое, што, дастаўляю-чы радасць дзецям, культработнікі Іўеўшчыны

дзякуючы праекту папаўняюць бюджэт сваіх устаноў і, адпаведна, паляпшаюць іх матэры-яльную базу. Цэны робяць даступнымі, але ў цэлым, дзякуючы мноству наведвальнікаў, за ўвесь час ужо зарабілі каля паўмільярда рублёў.

Дарэчы, прыехаць на навагоднюю дзёну ў Залейкі можна не толькі ў складзе турыстыч-най групы, але і ў індывідуальным парадку. Для выхаванцаў дзіцячых дамоў і прытулкаў спектакль будзе бясплатным — трэба толькі, каб дарослыя, якія іх суправаджаюць, прывезлі з сабой падарункі для ўручэння дзецям.

Барыс ПРАКОПЧЫК.
prakopchik@vziasda.by
Фота з архіва праекта.

Іўеўскі раён

ПАРАДЗІКІ

У 1965 годзе на калгаснай машыне мяне прывезлі ў вялікі драўляны дом з радзільнай залай, прасторнай палатай і двума пакоямі: для немаўлят і медперсаналу.

Аднак пра гэта я даведалася пазней. Спачатку ўбачыла сваіх суседак-парадзіх ды іхнія ложка (аж 10 штук), адчула, што ў па-лаце пануе ціхая радасць, да якой дадалася і сама веселосць. «Прывезла» яе яшчэ адна маладзіца — з вялікім жыватом (яна трымала яго аберуч) і ледзь не такой жа па аб'ёме капой ярка-рыжых валасоў.

— Каця, — павітаўшыся, з усмешкай сказала новенькая, і быццам абдала нас хваляй дабрыві і веселосці, бо з яе, як з тога чароўнага рога, сталі сыпацца розныя паказкі ды гісторыі. Ну вось напрыклад. На абед нам прынеслі салату. Голас Каці:

— Ой, дзяўчаты, морквачка! Я ж яе з маленства люблю! Пайдзі, бывала, на градку, вырву каліва, а яно тоненькае, ма-ленькае. Дык я за яго — і назад у зямельку: няхай падрасце. А сама па градцы далей паўзу — большую шукаю...

Каця расказвае пра гэта і смяецца, прычым такім заразлі-вым смехам, што рагатаць пачынаюць усе. За выключэннем хіба тых, каму не да смеху ўжо: у мяне «пад тую морквачку» чарговыя схваткі пачаліся...

Ад іх ды нясцерпнага болю я пакутавала ўсю ноч: першы крык свайго сыночка пачула толькі пад раніцу...

Тады ж, ледзь жывую, мяне прынеслі ў палату, паклалі на ложка.

— Як вы сябе адчуваеце? — у хуткім часе спытала дак-торка.

А я маўчу, бо не магу не тое што адказаць, нават вочы расплюшчыць.

Тады яна з іншага боку зайшла — пытае ў мяне:

— Што баліць?

Я хачу ёй сказаць: «Усё!..» А вось што найбольш? Не пады-маючы век, ледзь чутна прамаўляю:

— Пяткі.

У палаце — выбух смеху. А я ж сур'ёзна, бо ногі, сагнутыя ў каленях, за некалькі гадзін нерухомасці проста ўкарчанелі, пяткі — ажно смяляць.

— Я магу табе дапамагчы? — нахіляецца да мяне Каця.

Я шэптаю прашу:

— Выпрастай мне ногі.

Каця тут жа адкінула коўдру, разагнула мае калені. Мне адразу ж стала лягчэй, а вось ёй — наадварот. Бо жанчына раптам войкнула, гучна закрычала і схпілася за спіну майго ложка...

Мне было вельмі дрэнна, а стала яшчэ горш. Але ж я ўжо ведала, што такое схваткі, і чакала, пакуль яны не скончацца ў Каці.

Нарэшце жанчына прыціхла — супакоілася, у знямозе лягла на свой ложка. Я таксама з палёгкай уздыхнула. Праўда, не-надоўга, бо ў Каці пачаліся новыя схваткі, і яна чамусьці зноў учпілася ў мой ложка.

Так паўтаралася аж пакуль парадзіху не забралі ў радзалу, дзе бліжэй да вечара яна нарадзіла хлопчыка.

...Ні мабільных, ні звычайных тэлефонаў у людзей тады, можна сказаць, не было. Усе навіны з радзільні акушэрка па-ведамляла ў сельскія Саветы. А ўжо адтуль яны маланкамі разнісіліся па акрузе і, вядома ж, дасягалі мэты. Назаўтра

пад нашымі вокнамі з'яўляліся бацькі немаўлят, іх брацікі ды сястрычкі.

— Гляньце, мае прыйшлі! — крычыць неяк Каця.

Мы прыляпіліся насамі да шыб: пад акном і сапраўды стаяў мужчына з дзвюма дзяўчынкамі: у сям'і, вядома ж, не хапала хлопчыка. А магчыма, і двух...

Прынамсі, прыехаўшы ў радзільню яшчэ раз (па дачушку), я чакала, што зараз расчыняцца дзверы, і ў палату ўвойдзе Каця.

Не збылося... Шкада.

Дзіна Дубадзелава,

в. Леніна, Добрушскі раён.

БОГ СЦЕРАЖЭ
АСЦЯРОЖНАГА

...З маленства помню: гарбузы ў нашай вёсцы даспелывалі на дахах. Не сказаць, што гэта вельмі зручна і лёгка, не ска-заць, што бяспечна, але ж шмат хто прыстаўляў да будынка драбіны, на край даху вялікімі цвікамі прыбіваў тоўстыя дошкі і потым некалькі гадоў складаваў за імі ўраджай.

Складаваў бы, магчыма, дагэтуль, калі б...

У той год у нашага суседа дзеда Якава гародніна ўрадзіла будзь здароў! Ва ўсялякім разе гарбузоў (хай не дужа вялікіх), шмат было, дзед іх доўга цягаў на дах...

І вось настаў час здымаць. Гаспадар прынёс драбіны, пры-ставіў іх, нагледзеў самы гладкі і спелы гарбуз, пацягнуў за хвост. Але ж пацягнуў... разам з дошкай, якая і без таго была пад нагруквай.

Ну і не вытрымала — варухнулася, адным канцом пасуну-лася ўніз.

Адпаведна гарбузы ўсе зрушыліся з месца, націснулі на прыстаўлены драбіны. І не проста скінулі іх разам з дзедам, — можна сказаць, градам пасыпаліся самі...

Жонка, здалёк убачыўшы гэтае відовішча, ледзьве не са-млела: схпілася за сэрца, знямела. Потым падбегла да кучы з крыкам:

— Яшачка, ці жывы ты?

Стары не азваўся, але ж, дзякаваць Богу, варухнуўся...

Бабуля стала спехам «адграбаць» гарбузы, падбірацца да дзеда, падала руку.

Той з яе дапамогай неяк устаў, ледзь не на карачках па-поўз у хату.

...Амаль месяц ён адлежваўся на печы. А калі крыху ачунаў, выйшаў з кійком на вуліцу, стаў частаваць дзятву гатовымі гарбузікамі.

Адзін з хлапчукоў асмеліўся паспачуваць старому, спы-таць, ці моцна яго пабілі... гарбузы? Дзед у адказ толькі цяжка ўздыхнуў:

— Ведаеш, — сказаў, — у 1919 годзе мяне білі бізунамі палякі, у 1944-м — яшчэ больш ад немчуры перапала... І ад гарбузоў усё цела баліць, але ж тут ужо сам вінаваты!

Пасля гэтага здарэння ніхто ў нашай вёсцы гарбузы на даху болей не спяліў. Бог сцеражэ асцярожнага. Ці не так?

Уладзімір Пугач,

м. Навасёлкі, Петрыкаўскі раён

КАБ НЕ ТАЯ БЛАНДЗІНКА...

Пачні распытваць мужоў і жонак, якія яны пазнаёміліся, дзе сустрэліся, і, відаць, непазбежна высветліцца, што вельмі шмат каго звёў выпадак — чужое вяселле, чарга да касы, паход у кіно ...

У адозненне ад іх, мы з мужам сустрэліся... заканамерна, бо разам вучыліся ў інстытуце. А вось пажаніліся сапраўды выпадкова.

Мне тады было трошкі за 20, і пра замужжа я зусім не ду-мала, хоць — не без таго — нехта з хлопцаў падабаўся мне, некаму падабалася я... Адзін, у прыватнасці (малдаванін, вучыўся ў нас пасля службы ў войску) час ад часу клікаў на

спатканні, запрашаў у кіно, у музей, у тэатр...

Зрэдку, пад настрой, я згаджалася, і мы хадзілі, але найчас-цей прыдумляла нейкую прычыну, каб адмовіцца (ну не казаць жа хлопцу, што мне з ім сумна?). Ён тады крыўдаваў, на нейкі час адступіўся, рабіў выгляд, што наогул не заўважае мяне, але ж праходзіў тыдзень-другі, і Алег, так бы мовіць, «вяртаў-ся»: казаў, напрыклад, што ў яго зусім выпадкова аказаліся два білеты на канцэрт маёй любімай спявачкі.

Карацей, усё пачыналася спачатку і цягнулася больш за год, аж пакуль...

У той дзень мы з Алегам вярталіся з заняткаў, ішлі па ста-лічным праспекце Францыска Скарыны (цяпер Незалежнасці). Нехта, як водзіцца, абганяў нас, нехта ішоў насустрэч — то хуткім крокам, то так званым прагулачным... Тая бландзінка, мусіць, вельмі спяшалася.

Зрэшты, усё адбылося настолькі хутка, што мы нічога не зразумелі. Проста ўбачылі, што на асфальт перад намі падаюць нейкія паперы і... маладая жанчына.

Алег адразу ж кінуўся да яе:

— Як вы? Што баліць? — пытаўся ён, дапамагаючы падняц-ца. — «Хуткую» выклікаць?

— Не, не трэба, — паціраючы пабітае калена, адказала жанчына. — Прабачце мне, калі ласка! І дзякуй!

Што здзівіла, далонь пацярпелай была ў крыві, калена пад джынсамі, мусіць, таксама, але яна пры гэтым шчыра ўсміха-лася, казалі (па-беларуску, гледзячы на мяне):

— Вось бачыце, які ў вас мужчына, — жанкі перад ім так і падаюць, так і падаюць... Пройдзе яшчэ пяць гадоў — вось пабачыце! — штабелямі будуць укладвацца!

З гэтымі словамі, яшчэ раз падзякаваўшы нам за дапамо-гу, маладзіца склала ў стосік свае кніжкі-паперы і, ступаючы вельмі нясмела, падалася ў свой бок. Мы з Алегам пайшлі ў свой, але ўжо не моўчкі.

— Яна што, перш-наперш папрасіла прабачэння? — удак-ладніў Алег. (Трэба сказаць: яго шмат што здзіўляла ў нашай краіне).

— Так, — адказала я.

— А за што?

— Ну, можа, за тое, што спатыкнулася, напужала нас сваім падзеннем, — выкасала здагадку я.

— А потым што, нягледзячы на боль, узятася дзякаваць?..

— Так.

— І тут жа стала жартваць?.. Ну гэта ж трэба!

Алег так дэтальна ўсё запамінаў, так шчыра здзіўляўся... Больш за тое, зусім нечакана для мяне ён зрабіў выснову, што ў гэтым эпізодзе, як у люстэрку адбіўся (ні больш, ні менш)... наш нацыянальны характар, прычым у найлепшых рысах. Ну па-першае, нягледзячы ні на што, не прычыняць ніякіх клопатаў іншым; па-другое, у любых, нават самых нечаканых абставінах, што называецца, трымаць марку і сябе ў руках — не расклей-вацца і не пасаваць, па-трэцяе, не губляць прысутнасці духу і гумару...

Потым не раз яшчэ мы ўзгадвалі гэту выпадковую сустрэчу, гэты эпізод. Прычым Алег — яго пачатак, а я найчасцей — менавіта фінал, паўжартам сказаную кіношную фразу: «Вось бачыце, які ў вас мужчына, — жанкі перад ім так і падаюць, так і падаюць...»

Не паверыце, але гэтыя словы проста прымусілі мяне пры-гледзецца да Алега. І ўбачыць, што ён і сапраўды не такі, як іншыя. Што ён, напрыклад, вельмі ўважлівы і клапацілівы, што ён шмат чаго ведае і ўмее, што досыць сур'ёзна ставіцца да жыцця...

Карацей, яшчэ праз год — ужо блізкага сяброўства — мы з ім згулялі вяселле, і я аказалася замужам. Гэта значыць, за мужам — без перабольшвання — як за каменнай сцяной.

І зараз — здараецца — з жахам думаю, што мы, відаць, маглі б «размінуцца», калі б не тая бландзінка з кніжкамі.

Н. Казарына,

Мінскі раён

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

Яшчэ на III міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Берасцейскія кнігазборы» прагучала інфармацыя, блізкая да сенсацыі: вызначана месца Берасцейскага манетнага двара (мынцы), які існаваў на тэрыторыі цяперашняй Брэсцкай крэпасці тры з паловай стагоддзі таму. І калі наконт дыслакацыі той самай мынцы ў радыусе да метра вучоныя могуць спрацаца, то сам факт існавання манетнага двара ў Брэсце — рэч відавочная. Тым больш што гэта быў адзіны манетны двор на тэрыторыі сучаснай Беларусі.

Але ж працавала прыста-саванне для чаканкі надзвычай прадукцыйна. За год — са снежня 1665 года па снежань 1666-га — адчаканілі больш за 240 мільёнаў медных шэлегаў, якія інакш называлі барацінкамі (па прозвішчы італьянца Ціта Бараціні, якому рашэннем Варшаўскага сейма манетны двор перадалі ў арэнду). Сярод гісторыкаў няма адназначнай думкі наконт таго, добра гэта ці дрэнна — пусціць адначасова такую колькасць новых грошай у абарачэнне. Зразумела, што колькасць паўплывала на зніжэнне вартасці, то бок абясцэніла новыя грошы. Але некаторыя праблемы эканомікі былі вырашаны, напрыклад, удалося разлічыцца з войскам, пагасіць пэўныя даўгі.

Ну а сам шэлег быў вельмі дробнай манетай, даступнай простаю людзю. Таму нярэдка тыя самыя медныя шэлегі знаходзілі ў полі, на агародах. Вядомы брэсцкі краязнаўца, прафесар Брэсцкага тэхнічнага ўніверсітэта Анатоль ГЛАДЫШЧУК лічыць, што ў сялян тады было павер'е, звязанае з урадлівасцю зямлі. Перад сяўбой земляробы кідалі некалькі манет у поле на добры ўраджай. Такім чынам папярэднікі пакінулі

Igar MIKHALCHUK дэманструе выраб аналага манеты.

Фота Аляксандра ШУЛЬЦА

скага манетнага двара. І па цяперашняй традыцыі зрабілі мерапрыемства яркім, відавочным, калі тэатралізаванай дзеяй узнавілі атмасферу эпохі Берасцейскага замка. Пад пералівы сярэднявечнай музыкі рэканструктары цікава і захапляльна расказалі ўдзельнікам пра вартасць і значэнне былых грошай. А майстар манетнай справы Язэп Калясецкі тут жа зрабіў з кавалка медзі саматужным спосабам аналаг таго самага шэлага — барацінкі. У вобrade Язэпа выступіў брэсцкі рамеснік Igar MIKHALCHUK, які даўно асвоіў выраб сувеніраў-манет і робіць гэта для турыстаў звычайна ля археалагічнага музея «Бярэсце». Праўда, яго медныя капей-

кі — усяго толькі сувенір. Арыгінальныя ж, якія прадставіў краязнаўчы музей, з задавальненнем разглядалі ўдзельнікі імпрэзы. На кожнай «капеечцы» XVII стагоддзя можна разгледзець выяву герба ВКЛ «Пагоні» і профіль караля Яна Казіміра.

Яшчэ на свяце прадаваліся паштоўкі, прысвечаныя брэсцкай манеце. Абласны філіял «Белпошты» разгарнуў цэлую выстаўку. Паштоўку можна было пагасіць на месцы і адрывіць адрасату.

Андрэй ТУЦКІ, кіраўнік брэсцкага філіяла ААТ «Прыорбанк» убачыў пэўны сімвалізм у святкаванні юбілею Брэсцкага манетнага двара менавіта напярэдадні дэнамінацыі і вяртання ў грашовае абарачэнне манеты. «Наяўнасць манеты ў краіне сведчыць пра ўмацаванне валюты і аздараўленне эканомікі», — заўважыў банкір і дадаў, што факт работы адзінага на тэрыторыі Беларусі манетнага двара трэба ўсяляк папулярызаваць. І паштоўка на гэтым шляху — толькі першы крок. А намеснік начальніка ўпраўлення культуры галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі аблвыканкама Вячаслаў ГАРБУЗАЎ падкрэсліў важнасць правядзення мерапрыемства менавіта ў маладзёжнай аўдыторыі. Паводле яго слоў, студэнты абедзвюх брэсцкіх ВНУ цікавяцца гісторыяй свайго краю, і цікаўнасць іх трэба ўсяляк падтрымліваць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
yaskevich@zviazda.by

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	9.18	16.47	7.29
Віцебск —	9.15	16.30	7.15
Магілёў —	9.08	16.37	7.29
Гомель —	8.56	16.42	7.46
Гродна —	9.31	17.04	7.33
Брэст —	9.24	17.13	7.49

Месяц

Маладзік у 12.29.
Месяц у сузор'і Стральца.

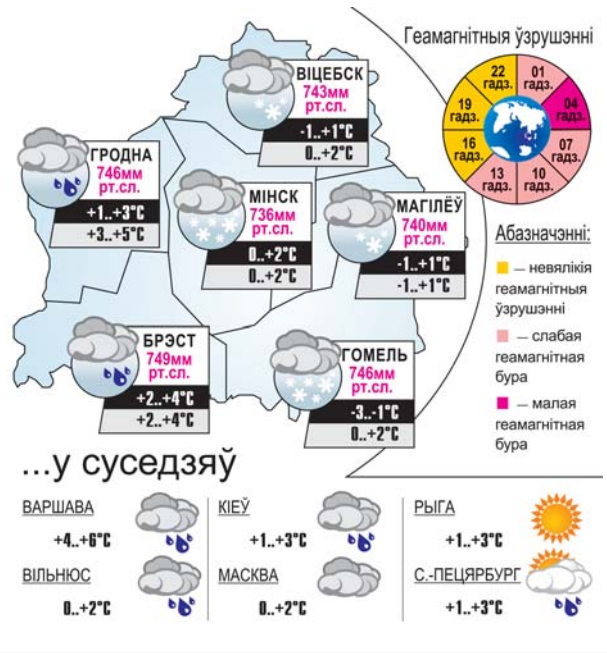
Імяніны

Пр. Аляксей, Васіль, Івана, Мікалая, Пятра, Рыгора, Сцяпана, Фёдара.
К. Дануты, Клары, Сабіны, Даніэля, Сцяпана.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Аб'ява.
«55-гадовая жанчына, маці траіх праграмістаў, просіць каго-небудзь непсіхованага навучыць яе карыстацца інтэрнэтам».

— Дарагая, з прэзерватывам — гэта ж не здрада?

— Вядома, тады і з глушыцелю — не забойства!

Адна дурніца калісьці захацела раўнапраўя, працаваць і насіць штаны, а ты цяпер павінна ўставаць а шостае раніцы і ісці на работу як праклятая.

Даты

Падзеі

Людзі

11 СНЕЖНЯ

1790 год — 225 гадоў таму нарадзіўся (г. Гродна) Валяр'ян Гурскі, беларускі педагог. Вучыўся на фізіка-матэматычным факультэце Віленскага ўніверсітэта, дзе ў 1816 г. абараніў дысертацыю на ступень доктара філасофіі. Для ўдасканалення ведаў за кошт ўніверсітэта быў накіраваны за мяжу. На працягу 4 гадоў набываў веды ў Германіі, Галандыі і Англіі. У Францыі праслухаў курс лекцый у Політэхнічнай школе і на іншых спецыяльных курсах. Пасля вяртання з-за мяжы ў 1821-м выкладаў у Віленскім ўніверсітэце практычную механіку, а таксама навуку па будаўніцтве дарог, мастоў і каналаў. Сярод яго вучняў быў Ігнат Дамейка. У 1823 г. па даручэнні ўлад выконваў механічныя і гідраўлічныя работы ў Пецярбургу і яго ваколіцах. Дома меў багатую бібліятэку па гісторыі Віленскага ўніверсітэта. Шмат працаваў над кнігамі, займаўся бібліяграфіяй. Памёр у 1874 годзе.

1856 год — нарадзіўся Георгій Пляханаў, рускі публіцыст і палітычны дзеяч. Прыхільнік сялянскага сацыялізму, ён верыў, што сяляне ў Расіі па прыродзе сваёй сацыялісты і гатовыя да рэвалюцыі. Пляханаў быў гарачым праціўнікам тэарэтычных тэндэнцый. З 1880 года Георгій Валянцінавіч жыў у эміграцыі, дзе заснаваў марксісцкую групу «Вызваленне працы». Цалкам сацыял-дэмакратычна па сваёй праграме і задачах, яна была хутчэй групай выдавецкай, чым партыйнай. Група спрыяла выданню прац Пляханава, якія былі накіраваны супраць народніцтва і спрыялі распаўсюджванню марксізму ў Расіі. Ён быў адным з заснавальнікаў Расійскай сацыял-дэмакратычнай рабочай партыі, газеты «Искра». Пасля 2-га з'езда РСДРП

Было сказана

Алег ЛОЙКА, паэт, празаік, крытык:
«Каханне і веру не трэба ўсім выстаўляць на паказ — душу чуе толькі неба».

Пляханаў разышоўся з Леніным і быў доўгі час адным з лідараў меншавікоў. Падчас рэвалюцыі 1905 года ён выступаў супраць узброенай барацьбы з царызмам. У 1917 годзе Пляханаў вярнуўся ў Расію, падтрымліваў Часовы ўрад, быў супраць «Красавіцкіх тэзісаў» У.І. Леніна, называючы іх «трызненнем». Да Кастрычніцкай рэвалюцыі паставіўся адмоўна — лічыў, што па ўзроўні сацыяльна-эканамічнага развіцця Расія не гатовая да сацыялістычнай рэвалюцыі. Перасцерагаў, што захоп улады «адным класам або — яшчэ таго горш — адной партыяй» можа мець сумныя наступствы. Яго пярэ належаць фундаментальныя працы па філасофіі, сацыялогіі, эстэтыцы, этыцы, гісторыі рускай грамадскай думкі. Памёр у 1918 годзе.

1920 год — 95 гадоў таму ў БССР была створана Надзвычайная камісія па ліквідацыі непісьменнасці, спецыяльная камісія пры Народным камісарыяце асветы БССР, якая ў 1920-1930 гг. арганізоўвала навучанне непісьменных і малапісьменных. У 1921-1922 навукальным годзе ў школах было непісьменных у рэспубліцы займаліся 12,2 тысячы чалавек. У ліквідацыі непісьменнасці актыўна ўдзельнічалі так званыя культармейцы — рабочыя, інтэлігенцыя, навушэнцы. Вялікую дапамогу камісіям аказвала створаная ў 1923 годзе грамадска-палітычная арганізацыя «Далю непісьменнасць». У 1929 годзе ў рэспубліцы працавала каля 4 тысяч пунктаў і гуртоў па ліквідацыі непісьменнасці, у якіх займалася 75 тысяч навушэнцаў. Непісьменнасць сярод дарослага насельніцтва ў БССР у асноўным была ліквідаваная да 1932 года.

Было сказана

Алег ЛОЙКА, паэт, празаік, крытык:
«Каханне і веру не трэба ўсім выстаўляць на паказ — душу чуе толькі неба».

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 284 44 04, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком,носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.035. Індэкс 63850. Зак. № 4953.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Нумар падпісаны ў 19.30
10 снежня 2015 года.

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ
ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.